

NÉPÚJSÁG

2026. július 23.,
csütörtök

LXXVIII. évfolyam
161. (22321.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Elkötelezettség, tisztánlátás, hivatástudat

Elballagott a MOGYTTE 2026-os évfolyama

Fotó: Nagy Tibor

Július 22-én, szerdán a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem (MOGYTTE) újabb évfolyama búcsúzott el a felsőoktatási intézménytől. A Studium Prospero Alapítvány által évről évre megszervezett ballagási ünnepségen közel 240 magyar végzős vett búcsút az egyetemi évektől a marosvásárhelyi Vártemplomban.

Szeredai Vivien

Az ünnepség nyitómozzanataként *Henter György* vártemplomi református lelkész köszöntötte a végzősöket, majd ökumenikus istentiszteletet tartottak *Fúró Félix* református lelkész, *Papp Noémi* evangélikus lelkész, *Jakabos Barnabás* jezsuita pap és *Nagy László* nyugalmazott unitárius lelkész szolgálatával.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében
megújítani
előfizetését!

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

Hiánypótló kiállítás a láthatatlanul munkálkodó erőről

Az erdélyi írók, költők hátszágát megteremtő, inspirációt adó, támogatást nyújtó feleségeknek, műzsáknak, esetenként alkotótársaknak állít emléket a Helikoni asszonyok című tablókiallítás.

7.

Jövő év elején fogadhatják az első pácienst

A Marosvásárhelyi Megyei Sürgősségi Klinikai Kórház közvetlen szomszédságában felépült a súlyos égési sérülteket ellátó központ. A kívülről szinte késznek látszó, méreteiben is impozáns épületben még sok munka van, annak ellenére, hogy a nyitást idén augusztusra ígérték.

9.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

A lezáratlan északi üzlet

Benedek István

A nemzetközi hírekben időnként terítékre kerül Grönland kérdése. A mostani médiát szemlélve úgy tűnik, hogy ez a jelenlegi amerikai elnök egyik kedvenc témája, amikor borzolni szeretné az európai kedélyeket – az ügyet legutóbb a július elején tartott ankarai NATO-csúcson vette elő – ám a grönlandi kérdés ennél sokkal öregebb történet.

Az idén 250 éves Amerikai Egyesült Államok a jelenlegi területének közel felét vásárlás útján szerezte meg, főleg a 19. század során lebonyolított ügyletekben. Ezekben a vásárlásokban jelentős szerepe volt a geopolitikai érdekeknek is. Így például 1867-ben megvásárolták Alaszkát az oroszoktól. A nem sokkal korábban a krími háború során anyagilag megroppant oroszok szabadulni akartak a túlságosan távoli, nehezen védhető területtől, az amerikaiak pedig éltek a lehetőséggel. Nem utolsósorban azért, mert az északi szomszédságukban levő brit területeket – amelyek később Kanada néven alakultak országgá – elvágták a nyugati tengeri kijáratról. Az akkori amerikai kormányzat tisztában volt vele, hogy Grönland megvételével keleti irányból is harapófogóba szorítanák az északi szomszédokat, így a korabeli külügyminiszterük meg is rendelt egy jelentést Grönland és Izland stratégiai és gazdasági értékéről, hogy vételi ajánlatot tegyenek a két szigetet birtokló dánoknak. Csakhogy a bizniszbe csúnyán belerondított az amerikai belpolitika. A nem sokkal korábban befejeződött polgárháborút követő években viharos idők jártak az amerikai közéletben, és 1868-ban alkotmányos felelősségre vonási eljárás indult Andrew Johnson elnök kormánya ellen. Noha

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

23

CSÜTÖRTÖK

Ma LENKE, BRIGITTA, holnap KINGA napja

Az év 204. napja, hátravan 161 nap

5:5216:30

21:050:57

A nappal hossza: 15 óra 13 perc

25 °C

11 °C

naptár

Isten éltesse!

KINGA: a germán eredetű Kunigunda női név régi magyar formája.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2026. július 22.

1 €	5,2389 lej
1 \$	4,5931 lej
100 Ft	1,4385 lej
1 g arany	607,9948 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Több mint 1500 munkanélkülit alkalmaztak

Az év első felében 1525 álláskeresőnek – köztük 751 nőnek – sikerült munkába állni a Maros Megyei Munkaerő-közvetítő Ügynökség segítségével. A legtöbb (699) idén alkalmazott személy elmúlt 45 éves, 310-en pedig még nem töltötték be a 25. életévüket. 817-en vidéken, 708-an városban élnek. A legtöbb felvett álláskereső (428) középiskolai végzettséggel rendelkezik, 345-en az általános iskolát végezték el, 302-en szakiskolát végeztek, 186-an pedig egyetemi oklevéllel rendelkeznek. 51 személy a nehezen vagy nagyon nehezen foglalkoztathatók kategóriájába tartozik.

Közeledik a pótérettségi

Július 21-én, kedden lezárult az iratkozási időszak az augusztus első felében zajló pótérettségire. Az idei, illetve korábbi évfolyamok végzősei augusztus 3-án és 4-én román nyelvből, 4-én és 5-én anyanyelvből, 5-én és 6-án idegen nyelvből tehetik le a kompetenciavizsgát, a szóbelik sorozata a digitális tudás felmérésével zárul 6-án és 7-én. Az írásbelik augusztus 10-én, hétfőn a román nyelv és irodalom vizsgával kezdődnek, 11-én, kedden a szaknak megfelelő kötelező tantárgyból, 12-én, szerdán a választott tantárgyból, 13-án, csütörtökön anyanyelvből bizonyíthatják tudásukat a pótérettségizők. Az óvások előtti eredményeket augusztus 18-án, kedden legkésőbb 12 óráig nyilvánosságra hozzák, fellebbezni aznap 14 és 18 óra között, valamint 19-én, szerdán és 20-án, csütörtökön lehet. A végső vizsgajegyekről augusztus 24-én, hétfőn szerezhetnek tudomást a pótérettségizők.

Terápiás program a Bonus Pastornál

Augusztus 17–28. között újabb 12 napos terápiás programot szervez a Bonus Pastor Alapítvány Szentkatolnán szenvedélybeteg férfiakkal és nőkkel, valamint hozzátartozóikkal. Az intenzív bentlakásos program résztvevőit orvosi és pszichológiai előadások, workshopok, kiscsoportos beszélgetések, személyes tanácsadás és lelkipálya segít elindulni a változás útján, emellett bibliai igékhez kapcsolódó elmélkedések, igehirdetések, valamint közös kirándulás és sport is a program része. A felvétel egy előzetes interjú alapján történik. Mindazok jelentkezését várják, akik változtatni szeretnének a szenvedélybetegséggel terhelt életmódjukon, a keresztyén hitsejmlélet nem feltétele a részvételnek. Jelentkezési határidő: augusztus 10. Marosvásárhelyről és környékéről McAlister Magdolnánál lehet jelentkezni a 0752-246-814-es telefonszámon.

Fotókiállítás Marosvásárhelyen

Július 30-ig tekinthető meg a Képzőművészek Szövetségének szervezésében a Kultúrpalota Art Nouveau galériájában (George Enescu utca 2. szám) nyílt tárlat, amely 21 alkotó képeit vonultatja fel a nagyközönség előtt.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Közúti balesetek, felgyúlt járművek

A Maros megyei tűzoltókat július 21-én délután és 22-én délelőtt is számtalan közúti balesethez irányították megyeszerte. Marosvásárhelyen a Băneasa utcában egy vállalat udvarán felgyúlt bulldozer, oltása végett vonultak a helyszínre.

Botorkán is kigyulladt egy személyautó

A dicsőszentmártoni hivatásos tűzoltókat július 22-én, szerdán délelőtt egy Botorka Medgyes felőli bejáratánál, a 14A országúton történt közúti balesetben kigyulladt jármű oltásához riasztották. A beavatkozó egységek kiérkezésekor a jármű vezetője elhagyta a gépkocsit. A tűz a motorterben keletkezett, de a tűzoltók rövid időn belül eloltották. Ezt követően átvizsgálták a járművet, hogy megszüntessék az esetleges rejtett izzásokat. A közepes sérüléseket szenvedett férfit a SMURD mentőegysége látta el.

Baleset Ádámos külterületén

Július 21-én, kedden késő délután ugyancsak a dicsőszentmártoni hivatásos tűzoltókat riasztották közúti balesethez Ádámos községbe. A helyszínre egy tűzoltóautó, egy SMURD mentőegység, valamint a Maros Megyei Mentőszolgálat egy mentőautója vonult ki. A balesetben hat személy volt érintett: három kis-

Fotó: ISU

korú és három felnőtt, akiket a dicsőszentmártoni sürgősségi osztályra szállítottak.

Segesvári közúti baleset

A hivatásos tűzoltókat kedden délután a DN14-es országúton, egy Segesvár kijáratánál (Dános irányában) történt közúti balesethez riasztották. A balesetben két személygépkocsi volt érintett. A közúti baleset következtében három személyt közepes sérülésekkel szállítottak a segesvári

sürgősségire – tájékoztatott a Maros Megyei Katasztrófavédelmi Felügye

Fennakadt egy méhcsaládokat szállító teherautó

Július 22-én hajnali 3 órakor Ákosfalván egy útkereszteződésben a keskeny ívben való kanyarodás következtében egy méhészkonténert szállító teherautó hátsó kerekei fennakadtak. Személyi sérülés nem történt. A beavatkozás ideje alatt a rendőrség irányította a forgalmat.

Kiskorú kerékpározót gázoltak el a zebrán

Július 21-én 16.40 óra körül Marosvásárhelyen, a Bartók Béla utca és a Rózsák tere kereszteződésében egy 56 éves férfi személygépkocsijával elütött egy 12 éves gyermeket, aki épp kerékpárral haladt át a gyalogátjárón. A gépkocsivezetőt alkoholszondával ellenőrizték, amely negatív eredményt mutatott. A sérültet szakorvosi ellátás céljából kórházba szállították. Az ügyben gondatlanságból elkövetett testi sértés gyanúja miatt büntetőeljárás indult. A hatóságok vizsgálják a baleset bekövetkezésének valamennyi körülményét – tájékoztatott a Maros Megyei Rendőr-felügye

Fotó: InfoMures24

RENDEZVÉNYEK

Jövő héten zárul a múzeumi gyermekprogram

A Maros Megyei Múzeum csapata július végéig négy helyszínen várja kreatív szünidős programokra a gyermekeket. A várbeli történeti és régészeti részlegen a 10 órakor kezdődő utolsó, július 28-i foglalkozás címe: Mesterségek a birodalom hátrán. A Kultúrpalota III. emeleti művészeti galériába minden júliusi szerdán várták 10 órától a gyermekeket, a 29-i tematika: Műkincsnyomozók a Kultúrpalotában. A néprajzi osztályon csütörtök délelőttönként zajlanak gyermektevékenységek, július 23-án (ma) Turista a saját városomban. Az épületek titkai; 30-án Játék a színes szálakkal: szőjünk együtt! címmel. A természettudományi osztályon péntek délelőttönként lehet különleges élményeket gyűjteni, július 24-én a zümmögők világába nyerhetnek betekintést a gyermekek, a 31-i tevékenység címe: Kaktuszok – a túlélés mesterei címmel. A foglalkozások a 6 és 12 év közötti korosztálynak szólnak. Mivel a helyek száma korlátozott, a

részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges a Maros Megyei Múzeum Facebook-oldalán megadott linken.

Nyári kulturális programok Szovátán

Július 23-án, csütörtökön (ma) 20 órától a parajdi fűvőszenekear lép fel a szovátai amfiteátrumban. 25-én, szombaton 19 órától a Kangoo Jumps mutatja be dinamikus zenés produkcióját, 20 órától az Éva-zumba nevű programpont következik. 26-án, vasárnap 20 órától a Bekecs Táncszínház Táncolva öröklődik című folklórműsorát mutatja be. Az előadás Dél-Alföld, Felcsík, Gyergyó, Szatmár, Méhkerék, Szilágy-ság, Sóvidék és Kalotaszeg jellegzetes táncbéli hangulatait idézi meg.

Gáll Attila festménykiállítása

A marosvásárhelyi kövesdombi unitárius templom Bözödi György termében megnyílt a Székelyudvarhelyen élő, marosvásárhelyi születésű Gáll Attila festőművész kiállítása. A tárlat egész júliusban megtekinthető hétköznapiokon 9 és 13 óra között, vasárnapokon a 10 órától kezdődő istentiszteletek előtt és után.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Benedek István

LAPSZERKESZTŐ:

Vajda György

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szeredai Vivien, Szer Pálósy Piroksa.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn.

APRÓHIRDETÉS: Petres Emília.

Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet.

Internet: www.e-nepujas.ro

E-mail: nepujas@e-nepujas.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270.

Nyomda: Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

Egyre vonzóbb a kolozsvári egyetem a magyarországi diákok számára

Egyre vonzóbb a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) a magyarországi diákok számára, idén több mint kétszázan jelentkeztek; legtöbbjük alapképzésre felvételizett, és a pszichológia szakot választotta – jelentette be Markó Bálint rektorhelyettes, a magyar tagozat vezetője kedden sajtótájékoztatón Kolozsváron.

A három – román, magyar és német – tannyelvű erdélyi felsőoktatási intézmény nyári felvételijén 207 jelentkező érkezett Magyarországról, közülük 195-en alapképzésre és 12-en mesterképzésre iratkoztak be. Túlnyomó részüik, 181-en pszichológia szakra jelentkeztek – közölte Markó Bálint.

A rektorhelyettes szerint az anyaországi jelentkezők száma a korábbi évekhez viszonyítva enyhe növekedést mutat. Az érdeklődési területük is bővülni látszik: a továbbra is favorit pszichológia mellett közgazdaság, színház és film, jog, testnevelés és más szakokra is jelentkeztek. Azt látni, hogy a BBTE teljes kínálata kezd bekerülni az anyaországi diákok látószögébe – mondta.

Az érdeklődés egyik okának azt tartja, hogy a romániai egyetemi rangsort vezető kolozsvári intézményben alacsonyabbak a tandíjak, mint a hasonló presztízssú ma-

gyarországi egyetemeken, ahol a tandíj a BBTE-n elkértnek a kétszerese is lehet. Mivel a magyarországi pszichológiai szakon korlátozva van a helyek száma, sokan a magyar tagozattal is rendelkező román állami egyetemen próbálkoznak. A kolozsvári pszichológia szak ráadásul más profilú, a felvételin teszt van, nem a hozott jegy számít, hanem amit helyben nyújt a diák, és távoktatással is zajlik képzés. A magyarországi diákok zöme ezt választja, de egyre többen érkeznek nappali tagozatra is – mondta Markó Bálint.

A BBTE magyar tagozatának vezetője szerint Erdély fővárosa, az ottani diákelet is egyre vonzóbb a magyarországi diákok számára, akik az egyetemi adminisztrációban és angoltudással a városban is könnyen elboldogulnak. És bár Kolozsvár a legdrágább romániai városok egyike, a diákok költségeit az egyetem olcsó szállás- és étkezési lehetőséggel igyekszik ellen-

súlyozni – közölte. A nyári felvételi eddigi eredményeit ismertetve elmondta: a magyar tagozaton a 2026–2027-es tanévre 74 alapképzéses szakon 1149 tandíjmentes és 1703 tandíjköteles, míg 42 magyar nyelvű mesterképzésen 518 tandíjmentes és 1122 tandíjköteles helyet hirdettek meg. Keddig 2589 jelentkeztek, alapképzésre 1926-an, mesterképzésekre 663-an, utóbbi adat tízszázalékos növekedést jelent.

Számos szakon jelentős a túljelentkezés, ilyen a kinetoterápia, a filmművészet, a menedzsment, a pszichológia, a művészettörténet, a tanítóképző szak.

A kettős szakok – magyar nyelv, irodalom-néprajz, matematika-informatika, fizika-informatika, filozófia-művészettörténet – iránt is jelentős igény mutatkozik. Az egyetem az őszi felvételin kémia-fizika kettős szakot is indít magyar nyelven – közölte. Markó Bálint azt is bejelentette, hogy a Kolozsvári Magyar Napokon megnyílik az Egyetemi Udvar az Akadémiai Kollégium udvarában, ahol a BBTE doktorandusai, kutatói, oktatói előadásokkal, kerekasztal-beszélgetésekkel várják az érdeklődőket. *(MTI)*

A gazdaságra is kihat a kataszteri informatikai rendszer leállása

Az Országos Kataszteri Hivatal (ANCPI) informatikai rendszereit megbénító kibertámadás a lakáspiac élénkülésének időszakában történt, hatásai pedig az egész gazdaságban érezhetők – vélik ingatlanpiaci tanácsadók.

A Crosspoint Real Estate keddi közleménye szerint az év első három hónapjában 16,6 százalékkal csökkent a lakásügyletek száma 2025 azonos időszakához képest, de áprilisban, májusban és júniusban rendre 2,2, közel 16, illetve több mint 26 százalékos éves növekedést jegyeztek fel. Egy héttel a kibertámadás után továbbra sem érhetők el a telekkönyvi kivonatok és a telekkönyvezések, amelyek nélkül egyetlen ingatlanügylet sem zárható le. Az ANCPI informatikai rendszerei néhány nappal augusztus 1-je előtt bénultak le, amikor 9 százalékról 21

százalékra emelkedik a héa azoknál az új lakásoknál, amelyekre 2025. augusztus 1-je előtt kötöttek előszerződést, és amelyek után 20 százalékos előleget fizettek. A többletköltség lakásonként akár 14.000 euró is lehet – számolták ki a Crosspoint Real Estate szakértői. A cég lakóingatlan-üzletágának vezetője, Oana Popescu szerint az ANCPI-nél kialakult válság már túlmutat a héaemelkedéssel kapcsolatos kérdésen. „Minden olyan irat beszerzése elakadt, amely telekkönyvi kivonattól vagy telekkönyvezéstől függ. A késések nemcsak az adásvételi szerződések aláírá-

sát, hanem az engedélyezési dokumentációkat és az egész tranzakciós láncot érintik” – idézte a közlemény Popescut. Az ingatlanpiaci tanácsadó arra figyelmeztett, hogy ha a fennakadás két hétnél tovább tart, jelentősen nő a kockázat: a vevők kételkedni kezdenek, más ajánlatokat néznek, és felmerül bennük, hogy jó árat választottak-e. Ezek az érzelmi reakciók szerintre olyan ügyletek meghiúsulásához is vezethetnek, amelyek egyébként lezárultak volna. Az ANCPI július 15-én jelentette be, hogy kibertámadás érte, amely az intézmény történetének legsúlyosabb leállását okozta. A hivatal szerint az informatikai rendszereiben tárolt adatok biztonságban vannak, és nem sérültek az incidensben. *(Agerpres)*

Trump: Az Egyesült Államok csak „jelentőségteljes” tárgyalásokra hajlandó Iránnal

Az Egyesült Államok nem érdekelt a találkozóban Iránnal addig, amíg Teherán részéről nincs szándék tartalommal bíró, „jelentőségteljes” tárgyalásokra – jelentette ki Donald Trump amerikai elnök kedden. Az elnök Washingtonban a libanoni államfővel tartott megbeszélés keretében újságírói kérdésre válaszolva ugyanakkor azt mondta, hogy Irán „kétségbeesetten” keresi a találkozó lehetőségét. Hozzátette, hogy az amerikai haderő korábban elképzelhetetlen mértékben vetette vissza Irán katonai képességeit, szavai szerint az okozott károkból a helyreállítás már most évtizedekbe kerülne, de az amerikai haderő egyelőre nem vonul vissza, és marad Irán körül. Közölte, hogy az amerikai haderő hamarosan bombázni fogja a „Pickaxe-hegynek” nevezett helyszínt, ahol Irán a feltételezések szerint erődített nukleáris létesítményt tart fenn. Kérdésre válaszolva nem zárta ki annak lehetőségét, hogy az iráni egységek oda menekítettek át több, urándúsításra használt centri-

fugát. Az elnök átjárhatatlannak nevezte a múlt héten Iránnal szemben visszaállított tengeri blokádot. Donald Trump azt is bejelentette, hogy Dover katonai támaszpontján részt vesz az iráni légítámadás során Jordániában életét veszített amerikai katonák holttestének tiszteletadás melletti fogadási ceremóniáján. Méltatta a bevetés során meghalt katonák áldozathozatalát.

Az iráni rakéta- és dróntámadásban két katona vesztette életét, egyet változatlanul eltűntként tartanak nyilván, és többen megsebesültek. A halálos áldozatok a 19 éves Isabella Gonzalez őrzető és a 25 éves Tyler James Feehan százados. Az amerikai katonaság közben nyilvánosságra hozta a vasárnap Irakban meghalt amerikai katona nevét is. Eszerint a 30 éves Michael Emmanuel Swinton őrmester vesztette életét egy Iránból korábban kilőtt drón robbantásos hatástalanítása közben Erbil katonai támaszpontjánál. *(MTI)*

Kína partner lehet az EU gazdasági problémáinak megoldásában

Kína nem a kiváltó oka az Európai Unió gazdasági és kereskedelmi problémáinak, hanem partner lehet azok megoldásában – mondta Lin Csien, a kínai külügyminisztérium szóvivője kedden a tárca szokásos pekingi sajtótájékoztatóján.

A szóvivő, akit a kínai állami média idézett szerdán, kijelentette: Peking a Kína és az Európai Unió közötti gazdasági és kereskedelmi nézeteltéréseket párbeszéd és egyeztetés útján kívánja rendezni. Hangsúlyozta, hogy ezek a különbségek

nem válhatnak a kölcsönös bizalom és együttműködés akadályává, és nem szolgálhatnak ürügyül a gazdasági kapcsolatok leépítésére vagy Kína megalapozatlan bírálatára. A szóvivő azt követően reagált, hogy Emmanuel Macron francia elnök és

Friedrich Merz német kancellár múlt heti találkozójukat követően a sajtó előtt aggodalmukat fejezték ki a Kína és az Európai Unió közötti kereskedelem kiegyensúlyozatlansága, az ipari támogatások és a júan árfolyam-politikája miatt. Ugyanakkor mindketten hangsúlyozták, hogy nem kívánnak Kína-ellenes politikát folytatni, nem támogatják a gazdasági kapcsolatok megszakítását, és nyitottak a Pekinggel folytatott párbeszédre. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

A Versenytanács vizsgálja az Azomureş Romgaz általi felvásárlását

A Versenytanács vizsgálja azt az ügyletet, amelynek keretében a Romgaz átvinné a nitrogénalapú műtrágyákat gyártó és forgalmazó Azomureş vagyonát és tevékenységét – közölte szerdán a versenyhatóság. A törvény értelmében a tranzakcióhoz a Versenytanács jóváhagyása szükséges. A hatóság azt vizsgálja, hogy az ügylet összeegyeztethető-e a tisztességes piaci verseny követelményeivel. Az érdekeltek húsz napon belül küldhetik el észrevételeiket. A Romgaz és az Ameropa csoporthoz tartozó Azomureş május 29-én írta alá az adásvételi szerződést. Ilie Bolojan ügyvivő miniszterelnök akkori közlése szerint a Romgaz 69 millió euróért vásárolja meg a marosvásárhelyi vegyipari kombinátot. Ebből valamivel több mint 46 millió euró az üzem értéke, legfeljebb 10 millió euró a készleten levő nyersanyagok és fogyóeszközök értéke, a fennmaradó 13 millió euró pedig a gyár működtetését és a bérek kifizetését fedezi a tulajdonképpeni átvételig tartó két hónapban. *(Agerpres)*

Rendkívüli ülésszakot tart jövő héten a parlament

Mircea Abrudean szenátusi elnök szerdán a Facebook-oldalán bejelentette, hogy július 27. és 31. között rendkívüli ülésszaknak hívta össze a felsőházat az országos helyreállítási tervhez (PNRR) kapcsolódó törvénytervezetek és az Országos Kataszteri Hivatalnál kialakult helyzettel összefüggő jogszabályjavaslatok elfogadása érdekében. A házelnök bejegyzése szerint a szenátus házbizottságának szerdai ülésén döntöttek a jövő heti rendkívüli ülészak összehívásáról. Szerdán az alsóház házbizottsága szintén arról döntött, hogy július 27. és 31. között rendkívüli ülésszakra ül össze a képviselőház. *(Agerpres)*

Elosztották a középiskolai helyeket

Közzétette szerdán az oktatási minisztérium az országos képességfelmérőn részt vett nyolcadikosok középiskolai számítógépes elosztásának eredményeit. A tárca közlése szerint az első szakaszban a választási opciókat megjelölő 119.610 tanuló közül 119.484 (99,89 százalék) került be számítógépes eljárással valamelyik középiskolába. A számítógépes elosztáson kívül 13.523 diákot vettek fel tehetséggondozói szakokra, 816-ot katonai vokacionális szakokra, 2854-et a romáknak fenntartott helyekre, 2852-t pedig a sajátos nevelési igényű tanulóknak fenntartott helyekre. *(Agerpres)*

A lezáratlan északi üzlet

(Folytatás az 1. oldalról)

az elnök a kirúgást a végső szenátusi szavazáson egy vokssal megúsztta, és kormánya is hivatalban maradt, az újabb területvásár végleg lekerült a napirendről, mert már az alaszakai vásárt is örültségnek tartották a kortársak. Aztán nem kellett sok, hogy kiderüljön, mesés üzletet kötöttek az alaszakai területvétellel, mert 1896-ban aranyat, 1967-ben olajat fedeztek fel Alaszkában. A nyersanyagok azóta több száz milliárd dollár nyereséget hoztak az Államoknak, ami mellett nemcsak a terület 1867-es 7,2 millió dolláros vételára tűnik nevetségesnek, hanem az is, ahogyan a mai médiában ezeknek az egykori területvásárlásoknak az értékeit fogyasztói áron számítják át mai értékre, mintegy bizonyítva, hogy a médiát telehangoskodó fotelszakértők nagy többsége látja a térképeket és a számokat, de párhuzamos a kontextusokkal.

A grönlandi vétel kérdése még később került terítékre az amerikai politikában, de már teljesen más összefüggésekben. Amikor a második világháború elején a németek fogságba ejtették a dán kormányt, az amerikaiak védnökség alá vették a szigetet, és katonai bázist építettek rajta, de nem ajánlották fel a megvételét. Ma is van ott működő támaszpontjuk. De az álláspontjuk gyorsan változott, mint 1991-ben, egyes iratok titkosítás alóli feloldása során derült ki, hogy 1946-ban százmillió dollárt ajánlottak érte aranyban a dánoknak, akik nem fogadták el az ajánlatot. A változást az hozta el, hogy a már körvonalazódó hidegháborús hangulatban a sziget a földrajzi elhelyezkedése folytán ismét felértékelődött a szemükben. És ezt az értéket csak tovább emelhették azok a közelmúltbeli felfedezések, amelyek szerint óriási ásványincstartalékok is rejlenek ott. Azt biztosra vehetjük, hogy nem most júliusban hallottunk utoljára erről az ingatlanvásárról, de hogy mikorra lesz ebből valami, az még nyitott kérdés.

Elballagott a MOGYTTE 2026-os évfolyama

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ünnepi köszöntőt mondók sorát *dr. Nagy Előd*, a MOGYTTE rektorhelyettese, a magyar tagozat vezetője nyitotta meg, kiemelve, hogy a végzősök számára a ballagás „kivételes alkalom – egyszeri és megismételhetetlen”. Hangsúlyozta, hogy elsősorban „elkötelezettségre, hivatástudatra, tisztánlátásra, hitük ápolására és gyakorlására” biztatja a végzősöket. Mint mondta, ezekre azért van szükség, mivel „az orvosnak, fogorvosnak, gyógyszerésznek, egészségügyi dolgozónak emberközpontú szakmában kell helytállnia, szeretnie kell embertársait és a szakmáját, empátiával kell viselkednie a szenvedők iránt, illetve nagy ellenálló képességgel és teherbírással kell rendelkeznie”. Emellett, mivel óriási mennyiségű információ áramlik körülöttünk, amit használat előtt alaposan meg kell szűrni, elengedhetetlen, hogy kellően tájékozottak és olvasottak legyünk annak érdekében, hogy meg tudjuk különböztetni az igazat a hamistól.

Dr. Nagy Előd hangsúlyozta, hogy nem könnyű olyan orvossá, gyógyszerésszé, egészségügyi szak-

emberré válni, aki valóban az emberrel foglalkozik, nem csupán a szenvedés csillapításával vagy a hatékony megelőzéssel, nem kizárólag a sikerre vitt beavatkozásokkal. Zárásképpen így szólt a végzősökhöz: „Sok fáradtságos munka és emellett természetesen örömek és nagy sikerélmények várnak rátok, amihez őszinte igaz hitet és kitartást kívánok, valamint cselekvőkészséget, bátorságot és empátiát is, mert ezekre egyaránt szükségetek lesz”.

Ezt követően *dr. Lukács Emese Erika* adjunktus szólt az ünneplő közösséghez. Hangsúlyozta többek között, hogy a sors olyan helyzeteket teremt, amikre nem készülhünk fel előre.

– Büszkék lehetnek arra, amit elértetek, arra a tudásra, tapasztalatra és emberi tartásra, amelyet az elmúlt évek során megszereztek. Ez a nap a ti munkátok, kitartásotok és közös eredményetek ünnepe – mondta.

Kiemelte, hogy az utunk során nemcsak az számít, hogy mit hoz elélni az élet, hanem az is, hogy hogyan fogadjuk, milyen döntéseket hozunk, és hogyan élünk a lehetőségekkel. Búcsúzásképpen így fogalmazott:

Fotók: Nagy Tibor

– Bízotok a tudásotokban, őriztétek meg az alázatot, és merjetek örülni mindannak, amit elértetek. Kívánom, hogy sok örömet találja-

tok abban, amit tesztek, hogy sikereitekben meg tudjatok állni, és hálát tudjatok adni, a nehéz időszakokban pedig legyen erőtök, hitetek és mellettek álló közösségetek. Legyetek büszkék arra, amit elértetek, és bizalommal, kíváncsisággal és örömmel induljatok tovább – mondta.

Az ünnepi köszöntők sorát a ballagó diákok nevében felszólaló *Czink Gergő*, az Általános Orvosi Kar hallgatója, a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ) leköszönt elnöke zárta. Egyebek mellett rámutatott, hogy bár az elmúlt hat év nehézségekkel volt tüzdelve, az évfolyam mégis sikerrel vette az akadályokat. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a szülők által biztosított stabilitás és támogatás kulcsszerepet játszott a siker elérésében.

A Studium Prospero Alapítvány által létrehozott rangos Miskolczy Dezső-emlékdíj immár 26 éve őrzi az egyetemalapító professzor emlékét. Az alapítvány kuratóriuma az elmúlt negyedszázadban mindössze 14 alkalommal ítélte oda olyan személyeknek, akik kiemelkedő munkát végeztek a marosvásárhelyi magyar orvos- és művészképzésért, az oktatási infrastruktúra fejlesztéséért és ezzel az erdélyi magyar közösségért. Idén *prof. dr. Jung János* patológus főorvos részesült a ran-

gos elismerésben, akit *dr. Vass Levente* parlamenti képviselő, a Studium Prospero Alapítvány ügyvezető elnöke méltatott.

Az ünnepség egyik legmeghatóbb pillanata az „utolsó névsorolvasás” volt, amely során a végzősök átvehették díszokleveleiket. Ezúttal közel 240 diák búcsúzott az alma matertől, az általános orvosi, fogorvosi, gyógyszerészeti és általános asszisztensi karokról, illetve román tagozaton végzett magyar anyanyelvű diákok a fogtechnika, valamint balneo-fizikokinetoterápia és rehabilitáció szakokról.

A legjobb eredményeket elért végzősöknak járó EME-díjat, valamint a Gyógyszerészeti Karon magyarul tanuló és kiemelkedő eredménnyel rendelkező végzős hallgatók számára létrehozott Dr. Formanek Gyula-emlékdíjat *dr. Sipos Emese* professzor, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának elnöke adta át.

Az ünnepség fénypontja minden bizonnyal a végzős hallgatók eskütétele volt: *dr. Szász József Attila* dékánhelyettes vezetésével közel 240 ballagó ajkáról szólt magyar nyelven a hippokratészi eskü. A ballagási ünnepség méltó zárásaként a jelenlévők közösen énekelték el a nemzeti imát.

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

Megkezdett, félig látott, törött lábú filmek maradnak utánam. Szegény sebesültek, rokkantak, amelyek soha többé nem támadnak fel, indulnak útnak. Hőseik befagytak egy pillanatba, amikor éppen kiütötte őket a keletkezett unalom vagy krónikus érdektelenség. Abbahagyhatók, elhanyagolhatók.

Mióta filmszatornákon gondolázhatszunk, mióta esténként korlátlan választékban dözsölünk. A „korlátlan választék” végső soron nem is olyan határtalan, hiszen a csatornák mindegyike full, egyeseknél kötött a műsor, azt kell nézni, ami éppen forog, másoknál magad választhatod ki, ha elegendő türelemmel és ráérzéssel rendelkezel.

Ha szabad adnom egy tanácsot: ne ülj be naivan, előítéletek nélkül, akkor ugyanis rengeteg csalódás, kudarc, bosszúság ér. Légy óvatos, válogass, ez nem díszebéd vagy kantinkoszt. Az a két-három száz azonnal fogyasztható egy részét már láttuk, a címéből és képes „címlapjáról” még vonzó (becsapós) is lehet, szépre-lépre csal. Becsalogat,

s aztán a tizenötödik filmkockánál az avatott néző (mármint én) felsikolt: – Ó a bánatba, ezt már láttuk, apuskám! Na most lép közbe a memóriagyakorlat, ugyanis nézőtársammal, aki laptoppal az ölében csak félig pilant oda, hisz dolga van, de mégis együtt nagyvonalakban kitaláljuk, rekonstruáljuk a forgatókönyvet, emlékszünk, ha nem is pontosan, egy-egy ütősebb mondatra, jelenetre, szereplőre, és akkor vagy mégis végignézzük kritikus szemmel, rámutatva a képtelenségekre (korhoz nem illő mozzanatokra, ruhákra, szereplőkre, pl. színes bőrű Arthur király), vagy jöhet a kilépés bölcsesége, a feladás és újabb keresgélés a film-tárban, a csatornahálózatban. Esetleg a kikapcs, és visszatérés a Gutenberg-galaxisba.

Volt nekem egy munkatársam (jó régen lehetett, mondog, és igazad van), nos amikor nyugdíjba kényszerült, akkor sem állt le, vissza-visszajárt a könyvtárba kutatni; soha el nem készülő doktorátusához gyűjtött anyagot (irodalomtörténet, ha jól emlék-

szem), de minden nap korábban rohant el, mert déli 12 órakor ment egy sorozat a Dunán. Hosszú, bonyodalmas, valami dél-amerikai szirup vagy dulcsáca a végtelenségig elcukrozva, és nem szeretett volna egyetlen epizódot sem lekésni, kihagyni. Erősen csudáltuk, egy ilyen tudós, igényes, művelt, olvasott, doktori körökben forgó, egyetemi katedrákkal társalgó, szaktekintéllyel levelező és vitakozó hogyan képes eféle tévés „ringyók rabságba esni”.

A titok pedig egyszerű, egyedül volt, megözevgyült, fiai, lányai szerteszóródtak a nagyvilágba, évente egyszer, ha hazatértek, vagy akkor sem, csak telefonáltak és képeslapot küldtek. (Akkor még a mobiltelefon a szupertitkos katonai műszerek között hevert, felszabadító világdemokratizmusára még várni kellett pár évet.) Elfeledkezhetett mindenről, magyarul szólt ki a tévéből Izaura vagy Don Bosco, még olvasni sem kellett, az ember tényleg csak a képbe szédülhetett bele legalább egy órára. Aztán gyors ebéd, egyedül volt, nem csinált

nagy ügyet a főzésből, délutáni alvás, amit aktív korában, iskoláskorú gyermekeinek szülőjeként aligha engedhetett meg magának, estig a könyvtárban összegyűjtött cédulák rendezése folyt. Két mondatot végre sikerül a letisztázott gondolatokból papírra tenni, és este a híradó vagy valami egyéb, az éppen olvasott regény, alvás altatóval, felkelés, könyvtárzás... és kezdődik minden előről.

Most látom, hogy (alaposan) elkanyarodtam kitűzött célomtól, egy folytatásos életet írtam le, holott azt szerettem volna mondani, hogy magam is fogyasztója vagyok a rövid 8-10 darabos sorozatoknak. Ennél több már csömör, függőséget okoz, rengeteg mástól, jobb filmektől és könyvektől veszi el az értékes időt. Persze a klasszikus kétórás mozifilmekre vágyom, amelyek gyermek- és ifjúkoromban oly népszerűek, kedveltek voltak. De hol van már a klasszikus, hagyományos, balladás, sokszor megénekelte, versbe foglalt mozi, az izgalmas elsőtéttéssel és titokban megkísérelt kézfogással, és a fájdalommas „Vége” felirat pillanatában felgyúló kíméletlen villanyfény? Elolvadt, mint a tavalyi hó. Volt egyáltalán a tavaly hó?

Filmszemle a magam módján

SZERKESZTETTE: BODOLAI GYÖNGYI

Betegség, orvosok, orvoslás a magyar irodalomban (86.)

A nemzet megmaradásának alappilléreit emelték

Kiss Zsuzsánna

Nádasdy Tamás és Kanizsa Orsolya sárvári „harmoniaszigete” a lehetlennel dacolva szellem- és lélekgyógyító menedékké vált sokak számára. Az elesettek, az árvák, az özvegyek, a hitük vagy „pártállásuk” miatt üldözöttek mind támogatásban részesültek. Sárvár erős, bölcs és karizmatikus ura, bár még egyáltalán nem emelkedett fel rangban, csak elvette Kanizsai Orsolyát, máris oltalmat, munkát, biztatást, feladatot kínált és nyújtott; felkarolt „kicsit és nagyot”, és közben a nemzet megmaradásának máig álló alappilléreit emelte. 1535-ben iskolát, majd 1536-ban nyomdát alapított. Mindez úgy kezdődött, hogy 1534-ben, amint Philipp Melanchtonnal és/vagy egy egri érsekkel levelezgetett (a források ebben megoszlanak), levelezőtársai Sylvester Jánost ajánlották Nádasdy Tamás figyelmébe. Sárvár újdonsült ura azonnal meghívta majdani, Erasmust követő (e téren harmadik, hiszen Komjáti Benedek és Pesti Gábor nyomdokában jár) Biblia-fordítónkat, Sylvester Jánost tanítani, iskolát alapítani, munkát adni egy azonnal felállított nyomdának.

A diákok életéről, feladatairól szóló négynyelvű könyv magyar mondatainak a fordítója

A kisnemesi származású Sylvester János (Szinérváralja, 1504 – Bécs, 1552. május 6.) a mohácsi vész évének októberében iratkozott be a krakkói egyetemre, és máris örök érvényű dolgot művelt, hiszen ő írta, fordította Heyden Sebald korabeli német teológus *Gyermekek beszélgetései* című munkájához a dialógusok magyar nyelvű részeit. A krakkói Vietor nyomda Sebald nyelvkönyvét 1527 nyarán már négynyelvű beszélgetésanyaggal kiegészítve adta ki, egymás után kétszer (előbb *Rudimenta*, majd *Puerilium colloquiorum formulae* címen). A latin mellett német, lengyel és magyar párbeszédek álltak. E párbeszédek a diákok mindennapi együttlétében elhangozható témákat ölelték fel. E két könyv az első olyan nyomtatvány, amelyben összefüggő magyar szöveg található. Két állandó szereplő beszélget, Augustinus és Christianus – a neveket a fordító nem magyarította, röviden A-nak és C-nek jegyzi. A nyelvkönyvben szó esik a diákok asztalterítési munkájáról, büntetésről, ha nem végzik a feladatukat, fázásról, éhségről, élelmekről, melegedésről, jól fűtött kemencéről, az alkalmanként bekopogtató szegények számára minden nap külön előkészítendő, felszelelendő kenyérről, a terítés előtti alapos kézmosásról. A XXXIII. párbeszéd

témája éppen az elváláskor kötelező egészségkivánás fontosabb módozatai. Ide kívánczok – ismét betűhíven – ez a kedves latin–magyar dialógus: A. Vale. | Egessseghes légy. | C. Tu quoque. | Teytio egessseges légy. A. Bene vale. | Jo egesssegebe légy. | C. Vale tu quoque. | Tees io egesssegebe légy. A. Iubeo te bene valere. | Keuanom hogy epp egesssegebe légy. | C. Faxint superi. | Engegiek az menniey Istenek.

Az első magyar rendszeres nyelvtan kiadója

Sylvester János 1528-ban megnősült, 1529-től Wittenbergben tanult

tovább a Biblia-fordítás határozott szándékával. 1534-től 1543-ig (vagy 1544-ig) tanított Sárváron, Újszigeten, ahogyan ő nevezte a Nádasdy alapította iskolát. Dévai Bíró Mátyásal tanított, és irányította azt és a nyomdát, ahol – Abádi Benedek betűinek szedésében – 1539-ben megjelent *Grammatica Hungarolatina* címen az első – még latin nyelven írt – rendszeres (szabályokba foglalt) magyar nyelvtan. A magyar igeragozás tárgyalása közben a szeretni, a mondani igéket ragozza végig, a névszóragozás fejezetében a latin Musát „Isten aszszonyinak” fordítja és eként „deklinálja”. Szülőhelyét is befoglalja gazdag nyelvtani példái sorába úgy, mint „Szinirwarall’a” az n-en lágyítójel, az első a-n hosszú ékezet, hiszen a latin ábécé betűi nem egészen fedik a magyar hangokat (lásd Sylvester: *Grammatica Hungarolatina*, Akadémiai kiadó, 2006). A *Grammatica* az anyanyelv értékét hangsúlyozva a kultúr nemzet-fogalom magyar előfutára. Első magyar mondata így hangzik: „Ídes az hazának szerelme”. Szamosháti í-zó nyelvjárású szerzője az anyanyelvet már természetesen összekapcsolja a nemzeti önazonossággal. Bölcsen kifejti, és eszerint taníthatta is, hogy a magyar nyelv nem barbár nyelv, csak

eltér a környezetében megszokott nyelvektől, mert megvannak a maga saját szabályosságai. Sajnos Sylvester nyelvtankönyve eltűnt; egyetlen megmaradt példányát 1795-ben Weszprémi István debreceni orvos, író, polihisztor ismertette, és Kazinczy Ferenc adta ki 1808-ban, majd Vladár Zsuzsa fordította magyarra 1989-ben.

Az első nyomtatott magyar nyelvű orvosi szöveg

Említenünk kell, hogy az első nyomtatott magyar nyelvű orvosi szövegünk Buda elfoglalásának évében, 1541-ben jelent meg nem kevésbé jelentős kötetben, mint az első teljes magyar Újszövetség kiadása volt, Sárvárott-Újszigeten. Sylvester János ugyanis filológusi alapossággal nemcsak jegyzeteket, de kisebb értekező esszéket is készíttetett bibliafordítása végére. Így került az „Az betegséghekről, melyekről az Evangéliumban emlékezet vagyon” című fejezet Sylvester *Újtestamentum*ának végére: a költői képes beszédet, a „nehíz igéket”, a szerszámokat, majd a mértékegységeket és pénznemeket magyarázó „értekezések” után, megelőzve az olvasóktól való búcsúvétel és „isteni kedvet” kívánás zárófejezetét. A Bibliában nem kevés szó esik betegségekről; a Jakab-levélben például a betegség gyógyítására a Szentírás a gyülekezet véneinek „terapeutikus” jelenlétét „rendeli” (Jak 5:14–15), Máté evangéliuma szerint Jézus „elvette a mi betegségeinket” (Mt 8:17). Sylvester János maga „erőtelen nyomorultnak” nevezte magát, ugyanakkor hatalmas munkát hagyott „az magyar nípnek” maga után (https://mek.oszk.hu/06900/06987/pdf/00kisero.pdf). Bibliafordításának nemcsak a kor minden tudományossága a sajátja, hanem nyelve közvetlen, ízes, életszerű. A képmutatás, mások hibáztatása és a helyes önismeret hiányáról szóló (más szemében a szálla – magunkéban a gerenda) híres bibliai rész így hangzik Sylvester fordításában:

„Miirt nized kediglen az te atyádfiának szemiben való kórószálat, az te szemedben való karószálat kediglen miirt nem viszed eszedbe? Avagy mikíppen mondd ezt az te atyádfiának, hadd vegyem ki az kórószálat az te szemedből és íme karószál vagyon az te szemedben?” (Luk 6: 41–42, https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarIrodalom-magyar-irodalomtortenet-1/magyar-irodalomtortenet-pinter-jeno-5116/2-a-magyar-irodalom-a-xvi-szazadban-662/a-xvi-szazad-kozerdeku-irodalma-6D6/sylvester-janos-6D7/).

Nádasdy nyomdája leállt, Sylvester gazdálkodott, majd Bécsben a héber nyelvek professzora volt

Tanított nyelvtant életszerűen, tolmácsolta a Szentírás verses részeit időmértékes avagy rímes, jól pergő magyar versekben, de Buda elfoglalása után Nádasdy nyomdája kellő „odafigyelés” híján leállt (bizonyos alkatrészei Brassóba jutottak). Sylvester 1544 körül Újszigetéről Gógánfára költözött, a patrónusától kapott birtokon gazdálkodni próbált, kevés sikerrel. Bécsbe ment, ahol a görög és a héber nyelvek professzora lett. 1550 körül Nádasdy egykori támogatótja hátrahagyott családjától visszafoglalta Gógánfát... Sylvester János sírhelye máig ismeretlen. Sárváron egy ideig Mihály nevű testvére tanított tovább. A nyomdát majd Nádasdy Ferenc, a Fekete Bég indítja újra...

A házasság különösen fontos, még a papoknak is

Szükséges és közösségépítő voltáról született a magyar irodalom első drámája, Sztárai Mihály *Comoedia de matrimonio* (*A papok házasságáról való komédia*) című műve. Az 1550-ben Kolozsvárt kiadott (Hoffgreff–Heltai nyomda) vitatkozó drámának csak töredékét ismertük (Toldy Ferenc jóvoltából), de 2024-ben előkerült a Dán Királyi Könyvtárból a teljes dráma – ennek közlése még csak folyamatban van (Kőrösi Ferenc: Beszámoló az eddig töredékesen ismert Comoedia de matrimonio (RMNy 88.) teljes példányáról. https://doi.org/10.17167/mksz.2025.2.267-273).

A drámatöredék főszereplője a protestáns Tamás pap, aki a cölibátus egészségtelen és képmutató voltáról beszél katolikus egyházfiaknak. Olyan meggyőzően érvel, hogy a katolikus Böröck pap és vikáriusa elindul feleséget keresni magának... Sztárai Mihály (Sztára, Zemplén megye, 1500 körül – Pápa, 1575) Sárospatakon és Páduában (zenét) tanult, Ferenc-rendi szerzetesként kezdte, de Luther követője lett, és megnősült. Részt vett a mohácsi csatában. Sokszor veszélybe sodródott, sokat hányódott, de élete alatt százhusz gyülekezetet szervezett. Egy ideig Nádasdy Tamás őt is támogatta. A magyar protestáns hitvitázó irodalom egyik úttörője, számos zsoltáraparafrazist költött, és sok bibliai történetet a korabeli magyar személyekre és viszonyokra alkalmazva énekelt meg. Kitűnő zeneiségű verseit nagy prédikátor írónk, Bornemisza Péter (Pest, 1535. február 22. – Rárbok, 1584 tavasza; volt és lesz még róla szó) jelentette meg 1582-es gyűjteményes énekeskönyvében. Bornemisza Péter a maga vesébe látó, holisztikus módján értékes, ám impulzív emberként említi nagyra becsült kortársát: „noha értelmes és tudós ember, és sokat épített Magyarországbán, de őtet is megbírja néha az harag, néha az bor is” (Bornemisza Péter: *Postillák*, IV. kötet). Tinódihoz hasonlóan már-már újságírói frissességgel közölt híreket. 1560-ban énekes históriát írt az angol protestáns érsek, Thomas Cranmer 1556-os oxfordi máglyahaláláról (*História Cranmerus Tamás érseke igaz hitben való álhatatosságáról*) – külön érdekes, hogy az angol John Foxe *Actes and Monuments* című mártírológiai könyve csak 1563-ban jelent meg!

Természetesen volt olyan protestáns diák vagy énekszerző is, akit nem támogatót a felekezeti preferenciáját óvatosan palástoló Nádasdy Tamás – ha az illető famulus más országrészben élt s „működött”. Ilyen

volt a Wittenbergben tanult fiatal kálvinista énekszerző és prédikátor, Szegei (Mizsér) Gergely (1536–1566), aki egy általa énekbe is szedett tatár betörés következtében hunyt el. 1566-ban, amikor János Zsigmond-dal Nagy Szulejmán vívta végzetes csatáit, a tatárok is előzőnlőtték Felső-Magyarországot és a Tiszántúlt. Kassa, Tokaj és Eger siralmas pusztulásáról Szegei Gergely élő szemtanúként számolt be, őt ugyan a tatárok nem hajtották el, de a lezajlott rémségek után az egri vár falain belül halt meg 1566 decemberében. Még 1562-ben az ifjú lelkész összeállított egy szerkezetében századokig meghatározó református énekeskönyvet (15 zsoltárt maga fordított), amelyet 1569-ben posztumusz adtak ki Debrecenben (Debrecennek Sárvár és Kolozsvár után 1561-től van nyomdája, a város közösségi erővel hozza létre s működteti azt).

Most már sajnos a harmonikus házasságok bűvköréből ki kell lépniünk, hogy idézzünk egy szakaszt Szegei (Mizsér) Gergely utolsó énekéből: a félegetett magyar falvak lakóinak halálmenetéről. A jelen és múlt idő keverése a megkínzott emberek megjelenítésén túl is érzékelteti a „közlemény” gyötrő, izzó feszültségét: „Ruhájakat rólok éktelenül levonják/ Az szegény rabokat mezítelenül hagyják/ Mint egy sereg csordát, az tatár ostorral/ Előttök hajdogálják. /Éhségnek miatta mind elszakadozának, A szomjúság miatt nagy sokan meghalának, /Az vad lovak hátán nagy sok gyenge szüzek /Halálra bágyadának” (*Szegei Gergely: A magyarok siralmas éneke a tatár rablásról*).

Az öldöklést és pusztítást „kiegészítő” emberelhurcolások szörnyűségéről Bornemisza Péter is hagyott hátra hajmeresztő leírást a kor magyar botránykönyvének számító *Ördögi kísértetekben* (1578):

„En időmben is mind a tatárok, mind a törökök rablásokor csak Magyarországbán is nagy szörnyűségeket cselekedtek, kik sok apró gyermekecskéket is szabljára hánytak és hármásával is a ló hátára tarisznyába kötöztek, kik egymáshoz verődven elbágyadtak, elfulladtak, éheztek, szomjúhozta; édesatyjukat, anyjukat látván, ételt, italt sírván kértek, de szüleiket tatár-ostorral mint a barmot hajtották; akik elbágyadtak, kihajították, lovakkal tapodták, agyuk veleje kiomlott; ha megszállottak, lóvérral és kacolatejjel itatták; és köztük sok ifjak, szüzek, vének, menyecskék rettenetes szeplőket és kínokat szenvedtek.” (Bornemisza Péter: *Ördögi kísértetek*, FolP LXXIIb, 1578)

Bornemisza ugyanakkor, „a szavak börtönéből szabadult prózában” (Nemeskürty István: *Bornemisza Péter kísértései*, Bp., Szépirodalmi, 1984, 75.) a magyarság elszenvedte szörnyűségeket már Isten büntetéseként fogja fel, bűnbánatot és lelki megújulást javall olvasóinak, miközben könyvével a szenvedés, bűntudat, lelkiismeret és a gondviselő Istenbe vetett hit közösséget építi, ajánlja és nyújtja át mint egyetlen (s talán örök) védőhálót...

Történik mindez azon a földön, amelyről a kivégzésére (1535. július 6.) váró Morus Tamás Londonban, Tower-béli cellájában azt írta, hogy „a kereszténység legbiztosabb őrzője volt”. *Erősítő párbeszéd balsors idején* (*A Dialogue of Comfort against Tribulation*, London, 1553) című művében VIII. Henrik törhetetlen erkölcsű kancellárja két budai nemesúr szájába adja véleményét a mindenkori felelősségről és a világ állásáról.

Pakisztán (16.)

Az emberpróbáló 9. és 10. túranap

Veress Zsombor

A Gondorogo-hágó felé bukdácsolva, a durva, sziklás Baltoro-gleccseren át

Sziporkázó napsütésre virradtunk július 7-én is. Ezen a napon végleg elhagytuk a két éjszakára is otthonunként szolgáló Concordia táborn, és elindultunk ösvényünk legmagasabb pontja, a Gondogoro-hágó irányába. Eleinte még a Baltoro-gleccser brutális morénatorlódásain bukdácsolunk, majd elhagyva a durva, sziklás terepet, a gleccser jegén vándoroltunk, ami már „autópályának” tűnt viszonylagos simaságával. A csúszós sztrádán már élvezetesebben haladhattunk, azonban ez a pálya sem volt veszélytelen, hiszen félelmetes gleccserhasadékokon kellett keresztüllépnünk. Beletekintve mélységükbe fogalmat alkothattunk arról, hogy a gleccserek sztrádáit micsoda iradatlan, repedező „jégaszfalt” burkolja.

Egy-két órai kóválygás után fokozatosan irányt váltottunk, és a püspöksüveg formájú Mitre Peak mellett bekanyarodva, déli irányba folytattuk zárándoklatunkat. Ezzel végleg elhagytuk a Balaton nagyságú Baltoro-gleccsert, hosszabb szakaszt gyalogolva be rajta, mint amekkora a Segesvár–Marosvásárhely közti távolság, de amíg a két város közötti szakaszt akár egy nap leforgása alatt is le lehetne gyalogolni, a gleccseren egy jó hetet tévelyegtünk. Ezt követően a gleccsersztrádák útkereszteződésében pályát váltva ráálltunk a menedékesen emelkedő Vigne-gleccser jegére.

A Vigne-gleccser – az egyik legszebb nap

Megkönnyebbülésünkre ez a jégár nem volt tele morénákkal, jegen sétálhattunk, s bár 4500 méterről 5000 méterre kellett felküzdenünk magunkat, ezt viszonylag lazán, az elmúlt napokhoz képest kevesebb energiavesztéssel tehetjük meg. A Vigne-gleccser egyszerűen lenyűgöző volt, egy igazi ékszer a Karakorum jégutcai között. Ezer és ezer gleccserasztal között csellengtünk, átlátszó patakokon keltünk át, melyekben úgy csorgott a víz, mint erekben a vér. De a legfennköltebbek a gleccsert kétoldról várfalként védő méltóságteljes hegyek voltak. Csupa hófehér sziporkázás, tündöklő tisztaság, makulátlan szépség, madár sem látta érintetlenség! Még egy 6000 méterről lezúduló lavinát is lát-

Hógörgeteg a magasban

hattunk, amely erejével és tömegével simán betemette volna karavánunkat. Azt hittem, hogy egy heti gleccsertúra után a Karakorum jég- és sziklavilága már nem fog tudni újat kínálni, de ez korántsem volt így. Talán ez a napunk volt az egyik legszebb, nem biztos, hogy valaha az életben fogok még hasonló csodákat látni, különösen ilyen oltári méretekben és változatos kínálatban.

Az éjszakai mászásra készülve az Ali táborban

Az 5050 méteren fekvő Ali táborba délutánra érkezünk meg 11 km-es, 6 órás túrázást követően. Ali – akiről a táborn elnevezték – egy teherhordó volt, aki elsőként kelt át a Gondogoro-hágón, de megjegyzem, hogy az Ali név körülbelül olyan gyakori muszlimok között, mint itthon a László. A kemping egy különleges megállója volt trekkingünknek, az egyetlen hely, ahol nem éjszakáztunk, ugyanis a késő esti órákban továbbindultunk azért, hogy a hajnali órákban elérjük a hágó tetőpontját, majd leereszkedve a hágó másik felén, eljuthassunk a következő megállónkhoz. S bár nem töltöttük ott az éjszakát, teherhordóink kedvünkért mégis felhúzták a sátrakat, hogy néhány órára lepihenhessünk az egész éjszakán át tartó hágóátkelés előtt. Mielőtt délutáni szunyókálásunkra tértünk volna, az Ali tábor idegvezetői, a hely legjobb ismerőiként ellenőrizték az éjszakai mászáshoz elengedhetetlenül fontos jégmászó felszereléseinket. Felpróbáltuk a beülőket, gyakoroltuk a hágóvas bakancsra való felhelyezését, kulcsfontosságúnak tartották a sisak viselését. Mindent rendben találtak, ennek ellenére kissé nyugtalanul és izgalommal vonultunk el sátrainkba, megpróbálva a lehetetlent, vagyis néhány órát pihenni gyalagtúránk legnehezebb szakasza, a hágómászás előtt. Vízsintesben lenni, pihengetni tudtam valamicskét, de aludni egyáltalán nem, mert az orrom annyira be volt dugulva ornyáلكahartyám megduzzadásától és kiszáradásától, hogy csak a számon tudtam lélegezni, pedig a légzés eleve nem egy könnyű dolog azon a magasságon. Ekkor eszembe jutott a csomagolási listámról kihúzott orrspray. Bárcsak hallgattam volna az ajánlásokra! Egy ilyen lépékű és nehézségi fokú túrán mindenben szót kell fogadni, komolyan kell venni a tapasztalattal rendelkezők ajánlásait, még akkor is, ha az otthon kényelmében hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy ezt is, azt is kihagyhatjuk. Én például abból a logikából indultam ki otthon, hogy ha soha az életben nem használtam orrsprayt, illetve orrcseppet, akkor ott sem fogok. Csakhogy elfelejtettem azt a tényt, hogy a magashegyi körülmények nagyon eltérhetnek az otthonitól. Ezért összeszorított szájjal szenvedtem. Légzési kellemetlenséggel kínlódva, jobb híján a bárányokat számoltam, s figyeltem, amint az árnyak lassacskán elhomályosítják a sátrat,

de az elmémet is. A sötétedő szürkület az aggodalom szárnyával telepedett szívemre, az éjszaka vaksága az ismeretlentől való félelemmel szorongatta lelkemet. Ismered azt az érzést, amikor vizsga előtt az ajtó előtt szorongsz, és azért imádkozol, hogy bárcsak túl lennél már rajta, akárhogy is lesz, csak legyen már vége a szenvedésnek? Nos, hasonló érzések kergetőztek bennem akkor.

Kétségek között a Gondorogo-hágón való átkelésre készülve

Vajon milyen lesz hágóvassal mászni? Milyen lesz beülővel, kötelekkel, karabinerekkel felszerelkezve kapaszkodni? Ilyen felszereléssel ugyanis még soha nem másztam korábban. És hogyan fogom viselni a nagy magasságot, amilyenen utoljára 2022 elején voltam a Kilimandzsárón? Vajon kibírom az egész éjszakán át tartó nem mindennapi erőfeszítéseket? Démonjaimat a vezetők indulásra ösztökélő szavai verték ki fejemből, testem felkunkorodásától a sötét árnyak szétrebbentek. Indulni kellett.

Gleccsertúra fejlámpával a legnehezebb és legvesélyesebb szakaszon

Nagy nap virradt ránk, folytathatnám beszámolómat, de hát ez így

Gyaloglás a Vigne-gleccseren

nem igaz, mert még mindig július 7-ét irtunk, ugyanis a jóindulattal is csak szundikálásnak nevezhető pihengetés után, még éjfél előtt „a lovak közé csaptunk”, és elindulhattunk egész utazásunk legnehezebb és legvesélyesebb szakaszán. Az ösvény emberpróbáló nehézségeire való tekintettel éjszakai mászásunkat nem csupán az út kezdete óta velünk tartó idegvezetők (Kamal és Ali) kalauzolták, hanem az Ali táborból két további guide is elkísért, akik sokkal jobban ismerték a folyamatosan változó jég- és terepviszonyokat. Hosszú libasorban vágunk neki az éjszakának, eleinte a már megszokott kellemetlen, morénás halmokon kapaszkodtunk. A fejlámpák létfontosságúak voltak, ugyanis a fokozatosan befelhősödő égbolt miatt még az a kevéske pislákolás is elveszett, amit kezdetben az égbolt égítesei ingyen és bérmentve biztosítottak. Lámpák nélkül az orrunkig sem látnunk volna, s bár sokat segítettek, a nappali mászáshoz képest fokozottan kellett vigyáznunk lépéseinkre, s ez már önmagában is kimerítő és idegőrlő volt. Ez azonban még csak a kezdetet jelentette. Következett a Vigne-gleccseren keresztül-kasul, cikcakosan való átkelés, ami szintén jóval megerőltetőbb volt annál, mint amire számítottam, ugyanis a jeget beterítő friss hó elfedte a napközben megolvadt gleccserpatako-

A túra legmagasabb pontján, az 5585 m-es Gondogoro-hágón

kat és veszélyes gleccserszakadékokat. Sikerült is néhányszor térdig belelüppedni a nedves trutymóba, de legalább a mélyebb hasadékokat, ha komoly erőfeszítések árán is, elkerültük. Az éjszakai gleccsertúra annyira kiszámíthatatlan, olykor kilátástalan volt, hogy még a helyi idegvezetők kalauzolásával is eltévedtünk olykor, s csak nagy kerülőkkel sikerült ismét révbe jutni.

Testet, lelket meggyöttrő küzdelem 4.000 méterről 5.585 méterre feljutni

Már csak ez a néhány órás kutyagolás is elég lett volna, de a helyzet az, hogy mindez csak bemelegítő volt, mert megérkezve a hágó aljához, megkezdődhetett az igazi tánc. Fel kellett vennünk a hágóvasakat, beülőket, ugyanakkor a kötelek, majd a karabinerek segítségével hozzá kellett csatlakoznunk a mászá-

balegyeneseket és jobbhorgokat kapsz, egy-egy pofon majdhogynem véglegesen leterít, szédülve rogysz térdre, de te csak azért is felállsz és folytatod. Mindeközben a bíró (vagyis a guide) bele-belenéz az arcodba, és aggódva vizsgálgatja, hogy még bírod-e, még észnél vagy, még nem dobod-e be a törülközőt? Megvizsgálják a tekinteted tisztaságát, és meg-megkérdik, hogy jól vagy? Te pedig megpróbálsz egy mosolyt erőltetni fáradtságtól és hányingertől eltorzult arcodra és kinyögni: yes, I’m fine! Mindebből arra következtetnek, hogy továbbengedhetnek. De ha valóban „kiüt” a magasság, akkor a meccset azonnal lefújják, s a játék véget ér számodra.

Végül imák, valamint „a fájdalom átmeneti, a feladás örök” típusú, összeszeszorított foggal mormolt motíváló gondolatok között, 5-6 órás, sokmenetes bokszmérkőzés, azaz kegyetlen kapaszkodás után reggel 5-re jutottunk fel az 5585 m-es hágó tetejére. Ez a hegynyereg volt egész kirándulásunk legmagasabb pontja, ahonnan elméletileg látnunk kellett volna a Karakorumnak mind a négy 8000-esét, de sajnos a viharossá fokozódó havazás és sűrű köd ezt akkor megakadályozta.

Ezért aztán sokat nem is időztünk odafönn, hanem néhány csúcsfotó után elindultunk lefelé. Ám ha a kedves olvasó azt hinné, hogy na végre, most már a hágó könnyebb része következik, akkor ki kell ábrándítanom, mert éppen ellenkezőleg: **az életünk még nehezebbé és sokkal veszélyesebbé vált.** A rendkívül meredek hegy másik oldalán is előre kifeszített köteleken ereszkedtünk, amely még elborzasztóbb volt, mert déli oldal lévén – ott már nem a jég és hó, hanem sziklák, guruló kövek, és csúszós sár nehezítette lejutásunkat. Ekkor világosodott meg bennünk még inkább az, hogy miért kellett annyira korán indulnunk. Egyrészt eleve nagyon hosszú távot kellett aznap magunk alá gyűrünk, amit csakis éjszakai indulással lehetett megvalósítani. Másrészt felfele ajánlatosabb az éjszaka során megfagyott ösvényen, mint a napközben megolvadt havon mászni, mivel ez utóbbi veszélyesebb, könnyebben ki lehet csúszni, lavinák indulhatnak el. Harmadsorban pedig a köves-sziklás, lefele tartó terepen is tanácsosabb a fagyos ösvényen közlekedni, mivel éjszaka a kövek még a jeges talaj fogságában vannak, és nem indulnak el, nem gurulnak olyan könnyen. Mert bizony a mozgó, guruló kövek különösen veszélyesek tudnak lenni, ugyanis a rendkívül meredek lejtőn iszonyatos sebességgel tudnak szökdöсни, és egy szerencsétlen találkozás során könnyedén szétloccsanthatják a túrázó fejét, a kőgörgetegeket pedig a mélységbe taszíthatják, örökre eltemethetik a porsemnyi turistát. Látna egy-egy ilyen guruló „ágyúgolyót”, könnyebb volt megérteni azt is, hogy miért életbevágóan fontos a sisak viselése.

(Folytatjuk)

Helikoni asszonyok a marosvécsi Kemény-kastélyban

Hiánypótló kiállítás a láthatatlanul munkálkodó erőről

Az erdélyi írók, költők hátszágát megteremtő, inspirációt adó, támogatást nyújtó feleségeknek, műzsáknak, esetenként alkotótársaknak állít emléket a *Helikoni asszonyok* című tablókiállítás, amelyet július 18-án, szombaton délelőtt nyitottak meg a marosvécsi Kemény-kastélyban.

Nagy Székely Ildikó

A két világháború közötti írókö-zösség megszületésének centenáriusára szervezett háromnapos rendezvénysorozat, a Helikon 100 keretében zajlott tárlatnyitón Medgyessy Éva színháztörténész, író, a kiállítás ötletgazdája és kurátora szolt azokról a nőkről, akik vendég-látóként, segítőtársként, gondviselő-ként, illetve párjuk írói hagyatékának őrzőjeként tették lehetővé, hogy a jelentős irodalmi művek ne csak létre-jöjjenek, hanem az utókor számára fenn is maradjanak. Medgyessy Éva mindeneke előtt köszönetet mondott a szervezőknek, amiért helyet adtak a kiállításnak a jubileumi programban, dr. Szász István Tasnak pedig azért, hogy a tárlat megvalósulását lehetővé tette.

– Szívügyem, hogy a sikeres alkotások, a látható produkciók mögött meghúzódó, töretlen, de láthatatlan rengeteg munkára, a hátszág szereplőinek erőfeszítéseire fény derüljön. Nem kell ezen csodálkozn, hiszen bennünket, erdélyieket (magam is az vagyok, Marosvásárhelyen születtem, Kolozsváron végeztem az egyetemet) már az általános iskolában tizenkét kőmíves tanított meg arra, hogy asszonyáldo-

zat nélkül nincs teremtés, nem épül fel a vár.

Egy kedves, Los Angelesben élő lelkész barátom, székely ember, Demeter Zsolt mondta erre: „egy alkotó férfi hangos sikere mögött gyakran áll egy csendben imádkozó asszony”. A mi esetünkben a helikonisták feleségeinek, társainak odaadása, áldozatkészsége – fejtette ki Medgyessy Éva.

Mi lett volna, ha Augusta nemet mond?

A kurátor a továbbiakban elárulta, hogy először akkor gondolkodott el ezen a témán, amikor báró Kemény Jánosné Augusta Paton visszaemlékezéseinek kéziratát a kezébe vehette, és a naplót, amelynek azóta egy második, szépen illusztrált kiadása is megjelent, sajtó alá rendezte.

– Akkor kezdtem jobban odafigyelni a helikonista írók életrajzaiban fellelhető történetekre, amelyek ezekről az asszonyokról szólnak. Az irodalomtörténet bizony mostoha velük, az alkotókra emlékszik, a műveiket elemzi, az asszonyaikat azonban mindössze a szerelmi líra kapcsán említi meg, így nem tudunk meg túl sokat róluk. Itt szeretnék posztumusz köszönetet mondani

Medgyessy Éva, a kiállítás kurátora

Fotó: Nagy Tibor

néhai Adamovits Sándor Helikon-kutatónak, aki először foglalta kis kötetbe a helikoni hölgyek csapatát. Kétségtelen, hogy az asszonyok nélkül a helikoni irodalmi mozgalom és annak páratlan eredményei nem jöhettek volna létre vagy legalábbis nem így, ilyen rendkívül gazdag természettel. Mert mi lett volna ezzel a nagyszerű vállalkozással, ha a háttérben nem munkálkodnak az asszonyok? Ha nem lettek volna ugyanolyan elhivatottak, mint a férjeik? Ha nem lettek volna ott, mint ihlető műzsák, odaadó támaszok, ha kellett, betegápolók vagy éppen aktív segítőtársak, később pedig mint krónikások, a szellemi hagyatékok, emlékek, dokumentumok őrizői, gondozói? Mi lett volna, ha a fiatal Augusta Paton nemet mond férjének, Kemény Jánosnak a számára idegen, furcsa,

igen népes háromnapos vendégeskedésekre? Ha Szilvássy Karola nem veti latba minden erejét, hogy segítse Augustát és a szervezkedést, és nem veti latba személyiségének minden varázsát, hogy elsimítsa a felmerülő konfliktusokat? Vagy ha Brandeis Adél visszahőköl a szeme világát lassan elvesztő Szántó Györggyel való házasságtól, és nem szegődik látó szemnek az író mellé? Vagy ha az elszánt amerikai lány, Christine Fredericksen nem szegődik mészköi papnének egy számára idegen, sáros kis faluban a templomépítő Balázs Ferenc mellé? Mi valósult volna meg Dsida éteri szépségű szerelmi költészetéből, ha a szépséges Imbery Melinda hallgat rokonsága józan szavára, és nem tart ki hűséggel nagybeteg kedvese mellett? Milyen nehézségek ütöttek volna fel a

mert úgy érezzük, hogy mindenből elégünk van, nem bírjuk már, ez így tovább nem mehet, valószínűnek tartom, hogy ez a reakció mód nem betegség, hanem inkább védekezés. Elértünk a tűrőképességünk határára. Ráadásul ez a társadalomból való kivonulás nekem nem tűnik annyira újszerűnek, mint egyesek hajlamosak gondolni, mert óhatatlanul eszembe juttatja a remetét és a szerzeteseket, akik mindannyian ezt teszik, a saját világukban, nagyon elzárt világukban élnek egyénileg vagy közösségben, de különösebb kapcsolatok, valódi kötődések nélkül, ha az Istenel valót leszámítjuk, ami ugye teljesen szellemi. Ráadásul minden szeretetet hirdetés, elfogadási propaganda és egyéb hasonlók ellenére, nő a pszichopáták száma, különösen a (felső)vezetők között; terjed a kiégés, a túlhajszoltság, a bántalmazás, általában az agresszivitás, egyre több a felbomlott család és a magányos ember. Mindezek természetes következménye, hogy a valóság egyre többeknek és egyre gyakrabban annyira elfogadhatatlan, nyomasztó, élehetlen egyrészt, illetve a tömegben annyira mindenki a telefonjával van elfoglalva másrészt, hogy lassan szinte mindenki, ha különböző okokból is, de valamilyen módon kivonja magát a mindennapi valóságból.

Ma már sokszor, egyre többször és egyre többen használjuk a buborékban élni vagy a buborékvilág kifejezést, rendszerint abban az értelemben, hogy bezárkózunk a saját világunkba és a lehető legritkábban lépünk ki belőle. Egyre többen magunk kialakította buborékban létezünk. A lehető legkevesebb kontaktust őrizzük meg, leginkább azokat, akik hozzánk hasonlóan látják a világot. Csak azt és azokat engedjük be, akikkel talál a szó, akikkel jól érezzük magunkat. Minden személynek, különösen a burokban élő egyéneknek, bizonyos értelemben megvan a

fejüket az Erdélyi Helikon és az Erdélyi Szépművészeti Céh adminisztrációjában, ha a könyvelő és titkárnő zseni, Kádár Ilus nem tartott volna példás rendet a szerződések, akták és elszámolások között? Vagy ha Szentimreyné Ferenczy Zsizi majd később Jancsó Adrienne, Jékelyné nem járja fáradhatatlanul az országot, a helikonista költők műveit népszerűsítve? Vagy hol találkozott volna év közben rendszeresen Erdély értelmiségének színe-java, hogyha a színésznő és keramikus Hort Idy, Szász István édesanyja nem áldozza fel elegáns kolozsvári otthona nyugalma, hogy befogadja a *Hitel* folyóirat szerkesztőségét, ahol a helikonisták és a „hitelesek” rendszeresen találkoztak? – zárta a költői kérdések sorát a kiállítás kurátora, majd így összegzett:

– Róluk szól tehát ez a kiállítás. Az asszonyokról, akik hűségből, önfeláldozásból, kitartó szeretetből vizsgáztak jelesre egy emberpróbáló korban. A felsorolás korántsem teljes. Tovább lehet gondolni, ki lehet egészíteni a sorsokat, a személyiségeket. Egy biztos: azok által, akiket ezen a kiállításon megismerítettünk, a mindenkor erdélyi asszonyok ereje, bátorsága és hűsége előtt tisztelgünk.

A Kemény-kastély belső udvarán elhangzott ismertető után – három további tárlat bemutatását követően – a jubileumi rendezvény résztvevői kedvükre időzhettek el a helikoni asszonyok portréi előtt, amelyek az értékes dokumentumanyagot tartalmazó kísérőszövegekkel együtt egy teljesen új, intim, hiánypótló perspektívából világítják meg a százéves irodalmi tömörülés örökségét.

Lélektani divatok

Buborékvilágok és párhuzamos valóságok

Albert Ildikó

klinikai pszichológus

A buborékvilág vagy a buborékban élni kifejezés többféle jelenséget takarhat

A fogalomnak több mint fél évszázados múltja van, és Edward T. Hallnak, a proxemika tudomány megteremtőjének tulajdoníthatjuk, aki már 1960-ban felfigyelt arra a mindannyiunk által tapasztalt, általunk is rendszeresen ösztönösnek mondott magatartásunkra, hogy nem mindenkit engedünk egyformán közel magunkhoz. Őt ellenben nagyon elgondolkasztotta és ezért kutatni kezdte ezt a különös megnyilvánulásunkat, mely valószínűleg állati örökségünk, és az állatvilágban ismert élettér, a fennmaradást biztosító saját terület jelenségével függ össze. Kísérletek alapján jutott el addig a következtetésig, hogy jól megkülönböztethető négy – eredetileg nyolc, de azán logikusan szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük meg: intim (bizalmas) terünk szűkítette és összevonta – személyes tér (burok) vesz körül bennünket, amelyek érzékileg meg pszichésen is különböző módon burkolnak be minket, és egy bizonyos távolságot biztosítanak a többiekől. Szerinte a következő négy buborékot különböztetjük

Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

Mottó: „Fegyver legyen akaratod, Mindentudásod a pajzsod. Merj poklodba alászállni, Hallgatni és meghallgatni!”

Kedves Olvasók!

Idén július 22-én lépett be a Nap az Oroszlán jegyébe. Bár a múlt hónapban, a meteorológusoknak hála, megtanultuk a „hőkupola” elnevezést is, azért gyakorlatilag az Oroszlán-ciklus a legmelegebb mifelénk. Megfogadhatnánk Micimackó tanácsát, miszerint „nyáron nyaraljunk, télen teleljünk”. Talán jobban is járunk egy kis vízparti pihenéssel, egy behűtött sörrel, egy rizlingfröccsel, vagy egy finom fagyalalttal, mint elmélkedni a nagyvilág dolgain. Engedjük el az orosz-ukrán háborút, a Hormuzi-szoros kesze-kusza katonai történeseit, vagy a magyarországi „demokrati-kus” törvények álcájába bújtatott törvénytelenéseket. Hagyjuk tova-szállni a haragot, az uszítást, a gyűlö-letet, mert ez az út sehova sem vezet! Be kell látnunk, hogy egy olyan sötét játszma zajlik a világban, aminek megfejtésébe beletörik a bicskánk. Legyen annyi elég, hogy Isten útjai kifürkészhetetlenek. Ha ezt elfogad-juk, akkor fölöslegessé válik az okoskodás, a bölcsekedés és a konte-ógyártás, hogy megemlítsük ezt a di-vatos neologizmust is.

Az Oroszlán-energiákkal rendel-kező embereknek az a legfontosabb, hogy kivívják az elismerést a külvilág részéről. Ez sajnos a Vízöntő-kor-szakban egy sziszifuszi törekvés, mi-velhogy a modernitás világa minden

tradíciót tagad. Volt-e olyan vezető, akit az utóbbi évtizedekben minden kritika nélkül elfogadtunk, akire fel-néztünk, vagy akit példaként állítot-tunk? Ez azért van, mert aki vezetői pozícióba kerül képtelen felismerni azt, hogy a hatalmát azért kapta, hogy jólétet teremtsen a közösségének. A hatalom megfertőzi az elmét. És jön a korrupció. Egy bölcs barátom meg-kérdezte 30 évvel ezelőtt, hogy

tudom-e mi a korrupció? Igyekeztem megfogalmazni, de erre csak mosoly-gott. „Kedves barátom, a korrupció az olyan üzlet, amiből téged kihagytak.” Elvárható-e mindaddig amíg a saját életünkben nem valósítottuk meg a makulátlan tisztességet, hogy a poli-tikus ne lopjon? Van-e jogunk meg-kövezni bárkit is, amíg mi is bűnözünk kisebb-nagyobb mérték-ben? Aki valódi értéket teremt ahe-lyett, hogy elismernék, irigykednek rá. Itt tartunk drága olvasóim.

Asztrológiai vonatkozásban az Oroszlán jegyét uraló planétát, a Napot érdemes vizsgálni. A két leg-fontosabb ide sorolandó szervünk a szív és az agy. Mindkettő létfontos-ságú központi szerv. Minden olyan

tünet és betegség, mely ezeket a terü-leteket érinti arról szól, hogy képte-lenek vagyunk megélni a fensőbbséget, nem kapjuk meg a kellő elismerést, nem működik a kiteljesedés, gátolt a teremtés. Állítólag Lenin elvtárstól származik az a mondás, miszerint: „ami nem megy, azt nem kell eről-tetni”. Akinek fontos a „valakivé válás”, az elismertség, nem fog hall-gatni erre a tanácsra. Stresszes életet él, idegeskedik, nem fordít elég időt a pihenésre, regenerálódásra. Lazítás-nak cigarettázik, piál vagy egyéb tu-datmódosító szereket használ. Túlhajszolja magát, aztán csodálko-zik, ha jön a baj, ami, mint tudjuk nem jár egyedül. A magas vérnyomás, nomen est omen, jelzi, hogy „nagy rajtad a nyomás”, de a XXI. századi hősrünk bekapja a vérnyomáscsökken-tőt és lohol tovább. Aztán ha bekopog az angina pectoris, az infarktus vagy a stroke, akkor nagy boci szemekkel néz ki a fejéből és panaszkodik, hogy elpártolt tőle a szerencse. Infarktus, agyvérzés vagy agyérgörcs esetén a páciens szimbolikusan találkozik a kaszással, aki szerencsés esetben csak „futólag” üzeni, hogy „memento mori”! Ilyenkor csak a teljes életmód változtatás lehet a megoldás. Ha nem szüntetjük meg az okokat, akkor az okozat megjelenése csak idő kérdése. Az életnek nem a hossza a fontos, hanem a minősége. És e kettő kombi-nációjához tudatosság, mértékletesség és fegyelem szükségeltetik.

Vigyázzanak magukra és egy-másra!

Véleményeiket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Százeurós strandtörölköző borzolja a kedélyeket

Több mint száz euróért kínált strandtörölköző váltott ki heves vitát a közösségi médiában Horvátországban, ahol a nyári turistaszezonban évről évre visszatérő téma az adriai üdülőhelyek árszínvonala.

A TikTokon közzétett felvétel egy dubrovniki üzletben készült, ahol az egyik strandtörölköző árcéduláján 106,99 euró szerepelt. A videó rövid idő alatt nagy visszhangot váltott ki, a hozzászólók pedig a meghökkenéstől a felháborodásig számos módon reagáltak a látottakra. „Remélem, száz eurót bele is varrtak a törölközőbe” – jegyezte meg az egyik felhasználó, míg más azt írta, ilyen áron inkább vizesen maradna. Akadt, aki azt feltételezte, hogy tévedés tör-tént, és az összeget eredetileg még horvát kunában tüntették fel, csak az eurójel került véletlenül az árcédulára.

A jelek szerint azonban nem elírásról volt szó: ugyanez a termék az üzlet internetes kínálatában is megtalálható volt, valamivel ala-csonyabb, 99 eurós áron.

A hozzászólók egy része a horvátországi turizmus egészét bí-rálta. Volt, aki úgy fogalmazott, hogy „mindenki egyetlen idény alatt akar egy életre elegendő pénzt keresni”, más pedig egyenesen azt írta: „a horvát turizmusnak vége”.

Többen ugyanakkor arra hívták fel a figyelmet, hogy senkit sem köteleznek a drága termék megvásárlására, és a kiemelt idegenfor-galmi célpontokon más országokban is jóval magasabbak az árak.

Dubrovnik Európa egyik legnépszerűbb és legdrágább turisztikai célpontja. A horvátországi nyaralás költségei minden nyáron élénk vitát váltanak ki, az éttermi áráktól és a szállásdíjaktól kezdve egé-szen a strandokon kínált termékekig. A mostani eset azonban még a magas dubrovniki árakhoz szokott közösségi média felhasználóit is meglepte. (MTI)

Leonardo da Vinci egy intelmét idézzük.		1.	VELE SZEM-BEN	ZENE-SZERZŐ, ZONGORIS-TA (MANÓ)	TE ÉS ÉN	FEJTAR-TÓNK	KIÁRUSÍTÓ	KOLUMBUSZ KISEBB HAJÓJA	TÉLI CSAPADÉK DANTE (TE NEM)!	ELEKI	ELŐTAG: FÖLD	KERESZTŐL FOLYÉKONY-NYÁ TESZ	VAN FELE-SÉGE	LEVÉL-RÉSZLET!	A FÖLD-SZINT FE-LETT VAN
		S													
		TÖRVÉNY (FRANCIA)			SZÉP VITÉZ MAGASZTOS VÁROS					TALÁL AZ EGYIK SZÜLŐ		KÖRÜLVESZ FÖLDET FORGAT			
		CSÜNGŐ MAGOT SZÓR			VÍZHORDÓ EDÉNY FIGYELMEZ-TETÉS					TILTAKOZÁS VÁRÁT DO-BÓ VEDTE			ALÁ MENETELÉS KEZDŐDIK!		
2.	G	TAROLÓ	ÚT LASSAN (ZENE, RÖV.)		RÓMAI 501 HÁROM (LATIN)	SZLÁV IGEN A VÉGE VÉGE!			FÉL PERCI A LETT FŐVÁROS		AZ ARZÉN VEGYJELE HATBÓL KETTŐ		BÁTORKO-DIK FOLYÓ SZÉLE		
NAURU FŐVÁROSA				TÁRSASÁGI TÁNC VER				ERŐSEN TAPAD PARIPA				SZAPORÍTÓ SEJT ARATI			
KITÖLT			A VILÁG ZÖME FELNÖTT ISKOLÁS		MAGAD ÜDÍTŐ ITAL		RÓMAI 51 ELÉG (LATIN)		LATIN ÉS ARRA A HELYRE			A NÓTA VÉGE! SZAJÜREG RÉSZE		MAJDNEM ITT VAN! LEVEGŐ (GÖRÖG)	
RÉGI SÜLY-EGYSÉG			TÁPLÁLÓ TÖMEGESEN PUSZTÍT			SZERZETT ROKON BEHAJLI-TOTT KÉZ					A HÉJA MÁS NEVE MEDRET TISZTÍT			MAGYAR AUTOJEL VÁGÓ-ESZKÖZ	
... ÓRA (TEÁ-ZÁS IDEJE)		TUDÁS HA-TÁRAI! PÁRATLAN GYÍKI		SZINTÉN NE FELFELÉ SÓZASI		MOST VAN INDUL A VONAT!		JUTTAT CSECSE-MOSÍRÁS		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ FÉLIG RÉGI!		KUGLI AZ ALUMÍ-NIUM VEGYJELE			
CSÜNGETŐ SÓHAJ					ÜNNEPÉLYE-SEN ÁTADÓ ZSINOR			ÓGÖRÖG PIACTÉR KÓRUSI RÉSZ ZENE					MEZŐ FRANCIA TERÜLET-MÉRTÉK		
		SZEM RÉSZE NAGYON OLCÓSÓ			NAGY EMBER ÓRÖKKÉ-VALÓ				BÉKÉS... (SZÍNESZNŐ) NŐI NÉV (JUL. 5.)					KÉTES! REGÉNYT KÉSZÍTŐ	
SPANYOL ÉS PORTUGÁS AUTOJEL		LATIN CSONT PARIPA		SZINTÉN NE KARAVÁN-ÁLLAT		A KOSZ LÉNYEGE! ODA-VISSZA FÉRFINEV!		BESZEGI! MADÁR-KERGETŐ SZÓ		ODA-VISSZA FÉRFINEV! GALLY		ZOKOG AZ ÖSSZES		FÉLSZI! TÖRTÉ-NELMI KÖZNÉV	
MADÁR-RUHA			REJTETT TÉNY MEMÓRIA KEZDETE!				ÓCEÁNI RÁKFAJTA AMI MOST VAN					RIGID HÁROM (OLASZ)			
MICSODA? (OROSZ) BESZÉD ATOMJA			TÖMEG JÁRÁSA EZER GRAMM				HÓ POST MOR-TEM (RÖV.)				MAGATOK KÖZLEKE-DÉSI PÁLYA		BIZONYOS IDEJE NEVELŐ		
			TÖBBFÉLÉT FORGAT OLASZ AUTOJEL			FÉRFI SPANYOL AUTOJEL				SZAVAZÓ-LÁDA EZERI!				A REGE LÉNYEGE! NULLA	
L.N.J.	A												AHHOZ HASONLÓ		

Július 16-i rejtvényünk megfejtése: Senki sem szerethet, ha nem jogosítja fel a viszontszerelem reménye.

Látványosan haladnak az égési sérülteket ellátó marosvásárhelyi központ munkálataival

Jövő év elején fogadhatják az első páciens

A Marosvásárhelyi Megyei Sürgősségi Klinikai Kórház közvetlen szomszédságában felépült a súlyos égési sérülteket ellátó központ. A kívülről szinte késznek látszó, méreteiben is impozáns épületben még sok munka van, annak ellenére, hogy a nyitást idén augusztusra ígérték. Ezt a határidőt nem tarthatják be, hiszen még ezután kell elvégezni a belső munkákat, s fel kell szerelni a kórtermeket és a műtőket. Dr. Alexandru Rogobete képviselő, volt egészségügyi miniszter tegnap a helyszínen tájékozódott a két és fél éve tartó építkezés menetéről és a kórház felszerelésének folyamatáról, tapasztalatait a sajtóval is megosztotta.

Mezey Sarolta

Az intézmény hétszintes, 15 ágyas égési központtal, ötöt a kritikus állapotú páciensek számára, tíz ágyat a köztes ellátásra, illetve a mikrosebészeti és helyreállító műtétekre szoruló betegeknek tartanak fenn. A kórházban egy 57 ágyas intenzív terápiás részleg fog működni, két emeleten 25 műtőt alakítanak ki.

A volt miniszter szerint jól haladtak a munkálatokkal. Mint mondta, szívügyének tartja a súlyos égési sérülteket ellátó központ megvalósítását. Ezzel a modern kórház-

zal az állam adósságot törleszt, s felelősséget vállal az égést szenvedett páciensek iránt. Ugyanis tíz év telt el a legnagyobb hazai tragédia, a Colectiv szórakozóhelyen keletkezett tűz óta. Ekkor derült ki, hogy Románia nem rendelkezik megfelelő kórházzal az égettek ellátására, és a kritikus helyzetben lévőket külföldre kellett szállítani. A kórházépítést tíz éve megígérték, most jutottunk oda, hogy két olyan egészségügyi intézmény létesül Temesváron és Marosvásárhelyen, ahol megfelelő körülmények között elláthatók a súlyos sérültek.

Fotók: Nagy Tibor

– Amikor 2022-ben az Egészségügyi Minisztériumba kerültem, ennek a kórháznak még csak a terve volt meg. Két és fél éve kezdődött el a munka, most pedig egy majdnem kész kórházat látunk. Következik a berendezések felszerelése. Meglátogattam a műtőt, ahová felszerelték a legkorszerűbb műtőkben használatos berendezéseket, a szellőztető- és szűrőberendezéseket. Meglátogattam a kórház intenzív terápiás részlegét, amelyben 57 ágy lesz különálló kórtermekben. Ezt nagyon fontosnak tartjuk, hiszen azzal, hogy minden kórterembe csak egy páciens fektetnek, kevesebb lesz a nozokomi-

ális fertőzés, illetve a fertőzés terjedésének lehetősége is csökken. Két és fél év elteltével az égési sérülteket kezelő központ ma már befejezés előtt áll – jelentette ki Rogobete.

A kórház befejezését és felszerelését év végére ígérték. A felszerelések beszerzése nem ütközik akadályokba, erre megtalálják a megfelelő forrásokat. Következik az engedélyeztetés, illetve két hónapi tesztüzemmód, amikor páciensek nélkül, üres kórtermekben próbálják ki az összes berendezést.

Az égési sérülteket ellátó két hazai központ lehetővé teszi a hazai betegek ellátását, a legkor-

szerűbb felszerelések állnak majd rendelkezésre olyan színvonalon, mint például a brüsszeli központban, ahová a bukaresti Colectiv-tragédia áldozatait is szállították. A temesvári az ország nyugati és déli részéről fogad pácienseket, míg a marosvásárhelyi az ország központi és keleti részét látja el. Tervek szerint Bukarestben is megépül egy hasonló központ, amely a déli régiót fogja ellátni. Tömegkatasztrófa esetén az európai speciális égési centrumok hálózatának segítségét kéri.

Az égési sérülteket ellátó központban jövő év első felében fogadják az első pácienseket.

Megkezdődött a 35. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor

Az Ismerős Arcok zenekar keddi koncertjével Tusnádfürdőn megkezdődött a 35. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor, a budapesti székhelyű Kisebbségekért – Pro Minoritate Alapítvány és az erdélyi Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) Tusványosként emlegetett, vasárnap hajnalig tartó rendezvénysorozata.

Délután a székelyföldi üdülőváros parkolói és utcái a Kárpát-medence minden tájáról érkezett autókkal teltek meg, az Olt-parti kemping felé vezető utat hátizsákos fiatalok lepték el.

Kedd estére megtelt a tusnádfürdői kemping és a koncerek nézőteréül szolgáló sportpálya, elkészültek a rendezvénysátrak, a sétányokon és a nézőtér körül lacikonyhák és szabadtéri sörözők tucatjai várják a fizetőképes fogyasztókat.

A tábor egymást lelkesen üdvözlő régi ismerősök, a Tusványos alapítóinak, illetve az azon nevelkedett újabb nemzedékek találkozóhelyévé vált.

Az idei *Veled teljes* mottó arra az érzelmi kötődésre utal, amely a nagy múltú szabadegyetemre rendszeresen visszajáró résztvevőket jellemzi – mondta az MTI-nek *Sándor Krisztina*, a Tusványos szóvivője.

A Tusványos mintegy 70 partnerszervezete 40 rendezvényhelyszínen több mint 400 közéleti és szórakoztató programot kínál, amelyekről az internetes honlapon vagy a Tusványos mobilalkalmazáson tájékozódhatnak a résztvevők. Szombaton Orbán Viktor, a Fidesz elnöke tart előadást, amelyre csütörtök éjfélig lehet regisztrálni – mondta a szóvivő.

A keddi, „nulladik napi” koncertek után valójában szerdán kezdődtek a pódiumbeszélgetések, előadások a szabadegyetem közéleti témákra összpontosító sátraiban, három nagy témakörben: magyar nemzetpolitika, geopolitika és gazdaság. Sándor Krisztina szerint a hagyományos témafelosztásban negyedikként az évről évre egyre népszerűbb sport is külön helyet követel magának.

A szóvivő szerint a – 90-es években még a román–magyar párbeszéd fórumaként létrejött – szabadegyetemre meghívott román közéleti szereplők közül idén kevesen vállalták a részvételt.

A magyar–magyar párbeszéd terén sem ígér komoly vitákat a Fidesz politikai vonzásterébe tartozó Tusványos: a szervezők ugyan meghívták a Tisza Párt több miniszterét és kormányzati tisztségviselőjét, de ők elutasították a részvételt – mondta Sándor Krisztina.

Lesz viszont erdélyi magyar–magyar párbeszéd az RMDSZ és az Erdélyi Magyar Szövetség (EMSZ) képviselőinek részvételével, és a Kárpát-medencei magyar pártok és szervezetek is többnyire elnöki szinten képviselik magukat a pénteki nemzetpolitikai kerekasztal-beszélgetésen – tette hozzá.

A korábbi évekhez hasonlóan a tusnádfürdői lakosoknak, a 14 év alatti gyerekeknek és 15 óra előtt érkezőknek ingyenes a Tusványos, aki pedig ezt követően, az esti koncertekre, bulizni érkezik a fesztiválra, az 60 lejért válthat belépőt.

A kulturális kínálatból idén sem hiányzik a színház, a népzene, a táncház, esténként pedig a sportpályán felállított nagyszínpadon népszerű magyarországi és romániai együttesek, a MIT-sátor színpadán pedig feltörekvő erdélyi zenekarok koncerteznek. (MTI)

Az alapítók a szabadegyetem párbeszédkészségét hangoztatták

Értékrendjéhez ragaszkodó, párbeszédre nyitott rendezvényként jellemezték az alapítók a Tusványost szerdán, a 35. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor hivatalos megnyitóján.

Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) ügyvezető elnöke felidézte, hogy 1990-ben magyarországi és erdélyi rendszerváltó fiatalok értékközösségükre alapozva hozták létre a szabadegyetemet.

Szerinte az immár Fidesz-rendezvénynek tekintett Tusványosnak vissza kell térnie szabadegyetemi jellegéhez, nemzetegyesítő gyökereihez, mert fontos küldetése van az anyaországi és külföldi magyarok közötti harmónia helyreállítása és a román–magyar párbeszéd előmozdítása terén.

Úgy értékelte: a Tusványosnak is feladata hozzájárulni annak a megosztottságnak, haragnak és bizalmatlanságnak a felszámolásához, amely az április 12-i választásokkal kapcsolatban tört felszínre, segítenie kell megtalálni az utat a megbékélés, a megbocsátás felé, és ehhez olyan közeget kell biztosítani, ahol anyaországi és külföldi politikusok józanul és empátiával tudnak beszélni egymással. „A külföldi magyarság és a Tusványos nem lehet ellenzékben” – jelentette ki Toró T. Tibor arra utalva, hogy idén az új budapesti kormány tisztségviselői távol maradtak a rendezvénytől.

Németh Zsolt, a Fidesz frakcióvezető-helyettese szerint korábban is volt már példa arra, hogy a budapesti kormány politikusai nem vettek részt a szabadegyetem fórumain,

de ez nem jelenti azt, hogy a Tusványos nem lenne nyitott a párbeszédre.

Szerinte a több évtizedes múltra visszatekintő Tusványos a – mostani fesztivál időjárására is jellemző – „zivataros időszakok” idején is fontos megtartó erőnek bizonyult, és kifejezte meggyőződését, hogy ilyenként a szabadegyetemnek van jövője.

A fideszes politikus szerint a tusnádfürdői kempingben olyanok gyűlnek össze évről évre, akiknek közös jövőképük van az európai felzárkózás, a jogállamisági kérétekre is kiterjedő életminőség és a hibrid fenyegetésekkel szemben is ellenálló képességet kialakító biztonság terén.

Az alapítók sorában David Campanale brit újságíró, aki már az 1989-előtt is szoros kapcsolatot ápolt a Fidesszel, és többször járt Erdélyben, „keresztényi alázattal és szereténységgel megvalósítandó megújulásra” biztatta azokat a magyar „patriótákat”, akik a tusványosi mozgalmat éltetik.

A fesztivál résztvevőit házigazdaként Butyka Zsolt tusnádfürdői polgármester is üdvözlölte, Popa Ilona főszervező pedig elmondta: idén csaknem 250 szervező dolgozik a 29 programhelyszínen zajló, vasárnap hajnalig tartó közéleti rendezvények és koncertek lebonyolításán.

A hivatalos megnyitó után egyebek mellett a transzilvanizmusról, a sikeres regionális önkormányzatokról, a magyar külpolitikai mozgástérrel, a nemzeti közösségek nyelvi jogainak érvényesítéséről, a keresztényüldözésről és a családi erőszakkal szembesülő áldozatok védelméről rendeztek pódiumbeszélgetéseket a 35. Bálványosi Nyári Szabadegyetemen. (MTI)

Juárez irányításával Luxemburgban győzött először a Győr

A magyar bajnok Győr 6-2-re győzött a luxemburgi Atert Bissen vendégeként kedden a Konferencialiga selejtezőjének második fordulójában, így nagy valószínűséggel már az első felvonás során eldöntötte a továbbjutás kérdését.

Bár az első helyzet a hazaiak előtt adódott – Petras védett bravúrral –, utána hamar kiderült, hogy a magyar bajnok a jobb csapat, amely ennek megfelelően Bumba lövéssel már 12 perc után vezetett (0-1).

Az ETO ugyan fölényben futballozott, de volt néhány veszélyes akciója az ellenfélnek is, az egyenlítés viszont abból jött össze, hogy Tóth eladta a labdát a győri büntetőterületen (1-1).

Sokáig nem örülhettek a luxem-

burgiak, mert Vitális bal oldali szabadrúgásból a hosszú sarokba tekert (1-2), ezt követően pedig a zöld-fehérek sorra dolgozták ki a lehetőségeket, de a befejezések pontatlanok voltak, egyszer pedig Dupire védett. Közvetlenül a szünet előtt aztán a Győr növelte az előnyét, mert Njie szép labdaátvétellel helyzetbe hozta magát, majd ziccerben nem rontott (1-3).

A második félidőt remekül kezdte a Győr, Dupire előbb óriásít védett, majd hatalmas potyagólt kapott, mert Njie lövése becsorgott a hasa alatt (1-4).

A háromtalálatnyi különbség túlzottan megnyugtatta a magyar együttest, így Petrásnak kétszer is háritania kellett.

Eredményjelző

Konferencialiga, bajnoki ág:
Atert Bissen (luxemburgi) – ETO FC 2-6, Floriana (máltai) – Drita (koszovói) 1-1, IFK Göteborg (svéd) – Levadia Tallin (észti) 1-2.

Juárez aztán hármas cserével stabilizálta a csapatát, amely inentől kevésbé erőltette a támadásokat, viszont az ellenfélnek sem adott területet, azaz viszonylag magabiztosan őrizte az eredményt, bár mindkét fél előtt voltak kisebb lehetőségek.

Az Atert Bissen a kreatív támadóival tudott azért zavart kelteni, sőt, Lucas Correia remek passzából Abi szépen pörgetett a kapuba (2-4), a további felzárkózást pedig Petrás védeke akadályozta meg.

A végére ismét rohanóssá vált a meccs, ebből pedig a Győr jött ki jobban, mert a frissen igazolt támadó, Djukanovic góllal mutatkozott be (2-5), rajta kívül Bánáti is betalált (2-6), míg a túloldalon a rivális csak kapufáig jutott, így jószerivel eldőlt a továbbjutás.

Az ETO először nyert a nyáron kinevezett új mexikói vezetőedző, Efraín Juárez irányításával, miután

Fotó: ETO FC.

A román és magyar csapatok mai programja

* *Európa-liga, selejtező, 2. forduló, 1. mérkőzés:* Twente (holland) – Ferencvárosi TC (21 óra);

* *Konferencialiga, selejtező, 2. forduló, 1. mérkőzés:* Alaskert (örmény) – Kolozsvári CFR 1907 (18 óra), Kolozsvári FC Universitatea – Brann Bergen (norvég) (20 óra), Bukaresti FCSB – Auda (litván) (20.45 óra), Debreceni VSC – Pjunik Jereván (örmény) (19 óra), Paksi FC – Panathinaikosz (görög) (21 óra).

a zöld-fehérek 1-0-s vereséggel és 2-2-es döntetlennel búcsúztak a Bajnokok Ligája selejtezőjétől az izlandi Vikingurral szemben.

A visszavágót jövő csütörtökön

20 órától rendezik Győrben. A továbbjutó az északmacedón Vardar Szkopje és a lett Riga párharcának győztesével találkozik a harmadik körben.

Martinić is folytatja

Elhúzódo egyeztetések után Goran Martinić is aláírta a szerződését a 2026/2027-es idényre a marosvásárhelyi városi sportklub kosárlabdacsapatához. A 39 éves játékos esetében – ahogy jeleztük – már nem az volt a kérdés, hogy távozik-e, hanem hogy bevállal-e egy újabb idényt vagy visz-

szavonul. Végül a klub is és ő is úgy döntöttek, hogy hasznára válhat még a csapatnak, noha az előző idényben elég nyilvánvalóan látszott, hogy már nem tudja ugyanazt nyújtani, mint néhány éve, ugyanakkor nem is érezte jól magát az előző idény szakvezetése alatt.

Martinićnak ez a 24. idénye lesz profi játékosként, ezek közül 11 évet Marosvásárhelyen, a korábbi Maros KK-ban, aztán pedig a CSM-ben játszott. A montenegrói származású kosaras, aki a város közelében telepedett le, az idei keretben az ötödik légiós, illetve a 11. bejelentett kerettag. Ezzel a 12-es keretben még egy hely marad üresen, ugyanakkor egy klub 16 játékost vehet fel a bővített listára, ez általában az utolsó négy fejlődési potenciállal rendelkező fiatal szokott lenni.

Egy klub hat légióst szerződtethet, azaz egy hely még lenne a keretben, ám az előző idényben is csupán öt külföldi volt, úgyhogy nem feltétlenül kötelező. Viszont ha lesz hatodik, annak uniós tagállamból kell érkeznie (például Horvátországból vagy Litvániából), mert az eddigi öt közül egyik sem felel meg ennek, és a hírek szerint a kiírásban már nem a román, hanem az uniós állampolgárság lesz kritérium a pályára küldhetők minimális létszáma tekintetében. *(bálint)*

Fotó: A marosvásárhelyi városi sportklub közösségi oldala

Nem jutott tovább a Vulturii Marosvásárhely a Románia-kupa regionális szakaszából

Véget ért a labdarúgó-Románia-kupa 2026–2027-es idényének regionális szakasza, amelyben a Maros megyei kupagyőztes Vulturii Marosvásárhely is érdekelt volt. A megyeszékhelyiek jól kezdtek, hiszen a második fordulóban 2-0-ra legyőzték a Fehér megyei Viitorul Marosszentimre együttesét, így a továbbjutásról a július 15-i, Brassó elleni mérkőzés döntött (az első fordulóban a két csoportrivális egymás ellen játszott – a szerk.). A Vulturii azonban 4-0-s vereséget szenvedett a Corona Brassó otthonában, így a Cenk alatti város csapata jobb gólkülönbségének köszönhetően megnyerte a csoportot, míg a marosvásárhelyi alakulat búcsúzott a sorozattól. A július 15-ei, utolsó csoportkör eredményei (az első két forduló eredményeit már közöltük): Unirea Curtești – ACS Tonmir Jászvásár 1-4, Vulturul Măgurești – CSM Hușana Huszváros 0-6, FC Szilágykövesd – FC Talna Avasújváros 5-2, Avântul Barcănfalva – Club Athletic Nagyvárad 0-6, Corona Brassó – Vulturii Marosvásár-

hely 4-0, Păltiniș Resinár – ACS Viitorul Amo Zăgonbárkány 2-5, CS Drobeta Szörényvár – Ripensia Temesvár 2-1, Libertatea Urziceanca – ACSC Domnești 1-1, ACS Drăgănești Vlașca – ACS Lupii Profa 1-5, FC Bărağanul Ciulnița – FC Bolintin Malu Spart 1-2, ACS Omega Sport Bukarest – Progresul Drăgănești 2-0, Petrolul Berca – Voința Cudalbi 5-2, AS Constructorul Topraisar – Victoria Guguști 2-8.

A regionális döntőkben a következő eredmények születtek: Bradul Putna – CSM Hușana Huszváros 7-0, FC Szilágykövesd – Club Athletic Nagyvárad 2-0, Corona Brassó – ACS Viitorul Amo Barcănfalva 5-0, CSM Déva – CSM Karánsebes 2-3, ACSC Domnești – Viitorul Budești 2-0, FC Bolintin Malu Spart – Viitorul Corbeanca 4-0, Petrolul Berca – Victoria Guguști 3-0. A hét győztes kvalifikálta magát a Románia-kupa országos főtáblájának első fordulójába, amelyet július 29-én rendeznek meg.

Újabb érmek a Jakab Apor – Tóth Ervin párosnak

Czimbalmos Ferenc Attila

Marosvásárhelyi résztvevőkkel rendezték a magyar U23-as országos atlétikabajnokság több döntőjét is: a Ferencvárosi TC színeiben immár több mint két éve készülő Jakab Apor, valamint a szűk egy éve ott tréningező Tóth Ervin a 100 és 200 méteres síkfutás, valamint a 4x100 méteres váltó fináléjába is bejutott.

A szolnoki Atlétika Centrumban július 11-12-én tartott finálékban a „székely duó” maradandó nyomot hagyott: 100 méteren Jakab Apor ezüstérmet szerzett, míg Tóth Ervin az ötödik lett. 4x100 méteren a váltójuk

már az utolsó váltás előtt behozhatatlan előnyre tett szert, így könnyedén szerezte meg a magyar bajnoki címet.

A 200 méteres számot a verseny második napján rendezték. Jakab Apor és Tóth Ervin is nagyszerű személyes rekordot produkált: Apor 21.36 másodperces idővel a második, míg Ervin 21.55 másodperccel a harmadik lett.

A két marosvásárhelyi atléta így öt érmet gyűjtött a Ferencvárosi TC atlétika szakosztályának.

Kiemelkedő eredményeikért Karlik Pál és Kaptur Éva tanítványai meghívást kaptak a Gyulai István Memorial Nemzetközi Magyar Nagydíjra.

Fotó: A marosvásárhelyi városi sportklub közösségi oldala

CityTv
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

**MAGYAR
VILÁG**

CSÜTÖRTÖK 17⁵⁰

ETV
ERDÉLY TV